

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Zodpovednosť za škodu spôsobenú vadným výrobkom

Knihovna UK PF

PF18067

Autorka: Jana Vaňová

Vedúci diplomovej práce: Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc.

Jún 2008

Prehlasujem, že som diplomovú prácu vypracovala samostatne a
pramene, z ktorých som vo svojej práci čerpala, som označila
obvyklým spôsobom.

Jún 2008

Vaňová
Jana Vaňová

Obsah

1. Úvod	1
2. Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom v Európskom práve (Smernica Rady zo dňa 25.7.1985, 85/374/EHS)	3
2.1 Dôvody prijatia Smernice. Všeobecne o prijatí Smernice.	3
2.2 Jednotlivé ustanovenia Smernice.	5
2.3 Jednotný výklad Smernice. Judikatúra Súdneho dvora ES.	15
3. Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom vo fínskom právnom poriadku.	21
3.1 Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom vo fínskom právnom poriadku všeobecne.	21
3.2 Jednotlivé ustanovenia Zákona.	21
3.3 Zhrnutie.	25
4. Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom v českom právnom poriadku.	27
4.1 Stav pred prijatím zákona č. 59/1998 Sb. a história jeho vzniku.	27
4.2 Základná charakteristika inštitútu zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom.	29
4.3 Jednotlivé ustanovenia ZOSVV.	31
4.4 Zhrnutie.	47
5. Záver.	48
Literatúra	49

1. Úvod

Problematika zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom, nazývaná tiež zodpovednosť za výrobok, sa od počiatku profiluje ako osobitný problém teórie i praxe občianskoprávnej zodpovednosti. Korene tohto problému siahajú do začiatkov 20. storočia v priemyselne vyspelých krajinách, najprv v USA a neskôr i v Európe. Úlohou tohto právneho inštitútu je nájsť zodpovedajúci právny základ, na ktorom by výrobca zodpovedal poškodenému za škody vznikajúce z vadnosti jeho výrobkov. Pri hľadaní zodpovedajúceho právneho riešenia zodpovednosti za výrobok bol významným krokom prijatie Smernice č. 85/374/EHS z 25.7.1985 o harmonizácii zákonov, nariadení a správnych ustanovení členských štátov týkajúcich sa zodpovednosti za vadné výrobky (ďalej len „Smernica“). Smernica nepochybne prispela k zvýšeniu úrovne bezpečnosti výrobkov a k samotnej ochrane spotrebiteľov, i keď v prípade niektorých členských štátov bola ochrana spotrebiteľov na vysokej úrovni už pred transponovaním Smernice do národného právneho poriadku. To je prípad aj Fínska, ktorý Smernicu transponoval do svojho právneho poriadku vo forme Zákona o zodpovednosti za výrobok¹ (ďalej len „Zákon“) v roku 1990 a ktorý je rozpracovaný v tretej kapitole tejto práce. V tejto kapitole je navyše porovnaný fínsky Zákon so Smernicou a navyše čiastočne s českým Zákonom o zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom² (ďalej len „ZOSVV“), kde je pozornosť venovaná odlišným prístupom k implementovaniu ustanovení Smernice do fínskeho a českého právneho poriadku. V prípade ZOSVV, ktorý je upravený vo štvrtej kapitole tejto práce, je pozornosť zameraná na jeho kompatibilitu so Smernicou. Samotná Smernica, upravená v kapitole druhej tejto práce, je rozobratá s ohľadom na jej najproblematickejšie ustanovenia z výkladovej stránky. Výkladu jednotlivých ustanovení Smernice sa dotýka kapitola 2.3 tejto práce, ktorá obsahuje zoznam judikatúry Súdneho dvora ES, v ktorom Súdny dvor vrámcí rozhodovania o predbežných otázkach alebo vrámcí

¹ Tuotevastuulaki 17.8.1990/694, <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1990/19900694>

² Zákon č.59/1998 Sb.

rozhodovania o žalobách Komisie ES o nesplnení zmluvných povinností členskými štátmi stanoví spôsoby interpretácie najproblematickejších ustanovení Smernice a tak významne prispieva k hlavnému cieľu Smernice, to jest k harmonizácii úpravy zodpovednosti za výrobok.

2. Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom v Európskom práve (Smernica Rady zo dňa 25.7.1985, 85/374/EHS)

2.1 Dôvody prijatia Smernice. Všeobecne o prijatí Smernice.

Smernica Rady o zodpovednosti za výrobok predstavuje dovŕšenie legislatívneho procesu, kedy do doby jej prijatia existovala iba autonómna vnútroštátna právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom. Nejednotnosť prístupov jednotlivých národných mechanizmov vzniku, uplatňovania a likvidácie nárokov poškodených za škody spôsobené vadnými výrobkami bola jedným z dôvodov prijatia Smernice. Podľa úvodných ustanovení Smernice nejednotnosť národných úprav môže ovplyvniť konkurencieschopnosť a pohyb výrobkov v rámci Spoločného trhu a spôsobiť rôznu úroveň ochrany spotrebiteľa pred škodou spôsobenou vadným výrobkom na jeho zdraví alebo na majetku¹. Hrozba toho, že rôznorodá právna úprava by sa stala brzdou realizácie jednotlivých ustanovení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, najmä pokiaľ ide o konkurencieschopnosť výrobkov a ich voľný pohyb v rámci Spoločného trhu, bola ďalším dôvodom pre prijatie Smernice. Zavedením tejto Smernice do právnych poriadkov členských štátov Európskych spoločenstiev (ďalej len „ES“) došlo k vytvoreniu určitého minimálneho štandardu právnej úpravy zodpovednosti za výrobok. Ďalším dôvodom prijatia Smernice bola potreba nepriamo ovplyvniť súťažné podmienky účastníkov hospodárskej súťaže – výrobcov, distribútorov a dovozcov – v tom zmysle, že uvedenie výrobku na vnútorný trh Európskych spoločenstiev v rámci ktoréhokoľvek členského štátu je spojené s rovnakými rizikami vyplývajúcimi zo

---

¹ Text Smernice, z <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=en&lng1=en.es&lng2=bg.es.da.de.el.en.es.et.fi.fr.hu.it.lv.lt.nl.pl.pt.ro.sk.sl.sv.&val=115911:es&page=1&hwords=liability%7Edefective%7E>

zodpovednosti za výrobok. S týmto súvisí fakt, že sa zároveň zvýšila predvídateľnosť rizík spojených s uvedením výrobku na trh iného členského štátu Európskych spoločenstiev a teda sa zvýšila právna istota sťažiteľov pri vývoze výrobkov. Posilnenie ochrany spotrebiteľa je jedným z najvýznamnejších podnetov a zároveň výsledkom jednotnej úpravy zodpovednosti za výrobok vrámci jednotného vnútorného trhu. Ochrana spotrebiteľa sa v ES realizuje v dvoch líniách, a to jednak ako ochrana bezpečnosti a zdravia spotrebiteľa, a za druhé ako ochrana hospodárskych záujmov spotrebiteľa.¹ Smernica býva označovaná za jedno z opatrení slúžiacich k ochrane hospodárskych záujmov spotrebiteľa. Nepochybne však svojím dopadom chráni hospodárske záujmy spotrebiteľa tak ako aj bezpečnosť a zdravie spotrebiteľa. Tento záver je možné vyvodiť z toho, že Smernica priamo sankcionuje výrobcu, dovozcu a distribútorov za škody spôsobené vadou výrobku (škody na zdraví či živote osôb, alebo škody na majetku) a sama zároveň stanoví všeobecný požiadavok na určitý stupeň bezpečnosti výrobku v súvislosti s vymedzením vady výrobku vo svojich ustanoveniach.

Ku zvýšeniu bezpečnosti a ochrane spotrebiteľa prispieva predovšetkým výber vhodného typu a jednotného režimu zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom. Zvolený režim zodpovednosti výrobcov mal plniť funkciu garanta bezpečných výrobkov, ktoré by slúžili spotrebiteľovi a nespôsobovali mu škodu svojimi vadami. S ohľadom na vyššie uvedené bol odmietnutý režim zodpovednosti založený na zavinení. Keďže tento režim predpokladá pomerne obtiažne dokazovanie poškodenou stranou a k úspechu pri vymáhaní nároku na náhradu škody sa často požaduje detailná znalosť výrobného procesu výrobcu, toto nie je správne ani rozumné od bežného spotrebiteľa požadovať. Zároveň uvedený režim zodpovednosti by značne zvýhodňoval výrobcu, znevýhodňoval spotrebiteľa a nevytváral tlak na produkciu predovšetkým bezpečných výrobkov.

Druhým navrhovaným režimom zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom bol režim absolútnej objektívnej zodpovednosti výrobcu. Tento režim by bol

---

¹ Věrný, A.; Dausés, M. Evropské právo se zaměřením na rozhodovací praxi Evropského soudního dvora. Praha, Ústav mezinárodních vztahů, 1998, str. 129 a 132.

pre spotrebiteľa najvhodnejší, ale nereflektoval by skutočnosť, že škoda spôsobená spotrebiteľovi nemusí mať vždy svoj pôvod len vo vade výrobku spôsobenej výrobcom.

Ako najvýhodnejšie riešenie sa preto javil režim objektívnej zodpovednosti, ktorá síce na jednej strane automaticky zakladá zodpovednosť výrobcu za škodu spôsobenú vadou jeho výrobku, a tým teda prispieva k ochrane spotrebiteľa, ale na druhej strane umožňuje aby sa výrobca, na základe jednoznačne stanovených dôvodov, tejto zodpovednosti čiastočne alebo úplne zbavil. Tento režim zodpovednosti tak zároveň zvyšuje právnu istotu výrobcu a spotrebiteľa (poškodeného) a zároveň chráni oprávnené záujmy tretích osôb, to jest poškodených, ktorí nie sú spotrebiteľmi alebo užívateľmi vadného výrobku. Všetky spomínané dôvody, spolu s faktom, že tento systém zodpovednosti značne zjednodušuje súdne konanie, v ktorom sa poškodený domáha náhrady škody, viedol k záveru, že Smernica je postavená na tomto type zodpovednosti za škodu.¹

2.2 Jednotlivé ustanovenia Smernice.

Ciele a východiska Smernice sú obsiahnuté v preambule Smernice, kde sú ďalej tiež naznačené otázky, ktoré sú riešené v nasledujúcom texte Smernice.

V článku 1² Smernica zavádza jednotný režim zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom, tak ako to bolo popísané v kapitole 2.1.

Pojem výrobku je definovaný v článku 2, podľa ktorého je výrobkom každá hnutelná vec a to i vtedy ak je zabudovaná do inej hnutelnej veci alebo do nehnuteľnosti. Pojem výrobok zahŕňa i elektrinu.

---

¹ K tomuto záveru je možné dojsť z výkladu článkov č. 1, č. 4 a č. 7 Smernice v ich vzájomnom prepojení.

² Výrobca je zodpovedný za škodu spôsobenú vadou svojho výrobku.

Článok 6¹ Smernice, obsahujúci definíciu **vadného výrobku**, nekladie doraz na jednotlivé individuálne vlastnosti výrobku ale na všeobecnú spoločenskú potrebu bezpečnosti výrobkov. Užívateľ má právo očakávať bezpečný výrobok s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam, predovšetkým k prezentácii výrobku, k jeho využitiu k účelu o ktorom je rozumné predpokladať, že mu má slúžiť a k dobe, kedy bol výrobok uvedený do obehu. Bezpečný ma byť nielen jednotný výrobok, ale i súčasti zloženého výrobku, suroviny, materiál. Samotná vada nie je v Smernici definovaná a preto pri analýze vady sa pracuje s pojmom „očakávanie“. To nastoľuje praktické otázky o takých záležitostiach, ako či súdu prísluší prevádzať analýzu rizík pri posudzovaní toho, čo je osoba oprávnená očakávať a do akej miery je skutočné správanie výrobcu v tejto súvislosti relevantné. Ďalším problémom je otázka, čo je potrebné chápať pod pojmom dokázanie vady. Niekedy stačí dokázať, že výrobok má vadu a že táto vada spôsobila zranenie, alebo sa od osoby uplatňujúcej nárok nepožaduje dokazovať skutočnú podstatu vady najme v otázke všetkých technických parametrov. Naproti tomu niekde sa stretne s prístupom súdu, podľa ktorého, osoba uplatňujúca nárok musí dokázať nielen to, že výrobok bol vadný, ale aj povahu údajnej vady.²

Vada výrobku sa vrámci zodpovednosti za výrobok prejaví až v okamžiku, kedy tvorí príčinu vzniku škody užívateľovi alebo akejkoľvek tretej osobe. Smernica sa teda nezaoberá vadnými výrobkami, ktoré nie sú spôsobilé spôsobiť v článku 9³ definovanú škodu. Tento článok sa netýka náhrady nemateriálnej škody a preto v takomto prípade

---

¹ 1. Výrobok je vadný v prípade, ak nezabezpečuje bezpečné používanie, ktoré jednotlivec od výrobku právom očakáva s ohľadom na všetky okolnosti, vrátane: a) predvážania výrobku; b) použitia výrobku na také účely, na ktoré sa logicky predpokladá, že sa použije; c) časového obdobia, v priebehu ktorého sa výrobok uviedol do obehu. 2. Výrobok nebude posudzovaný za vadný v prípade, ak bol následne uvedený do obehu lepší výrobok.

² Richardson v. LRC Products Ltd

³ Pre účely článku 1 sa "škoda" definuje ako: a) škoda s následkom smrti alebo zranenia osôb; b) poškodenie alebo zničenie akejkoľvek časti majetku, inej než je vadný výrobok, s nižšou hraničnou sadzbou v sume 500 eur za predpokladu, že časť majetku: i) je typom bežne určeným na osobnú potrebu alebo spotrebu a ii) používala ju poškodená osoba hlavne na svoju súkromnú potrebu alebo spotrebu. V zmysle tohto článku by nemali byť dotknuté vnútroštátne právne predpisy vzťahujúce sa na škody nehmotného charakteru.

poškodený má možnosť využiť národné právne predpisy. Smernica sa zaoberá jednak škodou na majetku a zároveň škodou na živote a na zdraví. V prípade vecných škôd však s určitými obmedzeniami. Predmetom náhrady škody nemôže byť škoda vzniklá priamo na vadnom výrobku. Zároveň účel, ku ktorému bola daná vec užívaná, musí byť súkromný a vec musí byť určená pre osobnú potrebu alebo spotrebu. Navyiac, škoda musí dosiahnuť minimálnu výšku 500 EUR, to sa však netýka škody na živote a na zdraví.

Smernica sa nevzťahuje na škody spôsobené jadrovými haváriami, ktoré sú upravené vo zvláštnych medzinárodných mnohostranných zmluvách.¹

Článok 3 Smernice rieši otázku **výrobca**. Dôležitosť tejto otázky je daná predovšetkým tým, že len voči výrobcovi môže poškodená osoba uplatňovať svoje nároky na náhradu škôd spôsobených vadnými výrobkami. Pojem výrobca sa delí podľa Smernice do troch skupín. Tí, ktorí skutočne výrobky alebo ich súčasti vyrábajú a teda sa priamo podieľajú na možnom vzniku vad u daných výrobkov sú v prvej skupine. V druhej skupine sa nachádzajú tí, ktorí sa síce nepodieľajú priamo na produkcii výrobkov, ale nesú zodpovednosť za výrobok v postavení výrobcu. To znamená, že na jednej strane existujú podľa Smernice jasní výrobcovia, avšak na druhej strane existujú tiež quasi výrobcovia, ktorými sa stávajú dodávatelia výrobkov, ktorí v rozumnej dobe neoznačili skutočného výrobcu a tiež dovozovia výrobkov do členských štátov.

Smernica ďalej reaguje na situáciu, kedy ponesú zodpovednosť za výrobok dve alebo viaceré osoby v prípade jednej škody.² V tomto prípade ide o spoločnú zodpovednosť výrobcov. Pod pojmom výrobca sa znovu chápu nielen všetky osoby zapojené do výrobného procesu, ale zároveň dovozovia výrobku do ES a osoby, ktoré dodávajú výrobok, ktorého výrobcu nemôže byť určený, to jest tak ako to stanoví článok 3 Smernice. Tento prístup je znovu smerovaný k poskytnutiu väčšej ochrany

---

¹ Táto smernica sa nevzťahuje na zranenia alebo škody vzniknuté pri jadrových nehodách, ktoré sú zahrnuté do medzinárodných dohôd ratifikovaných členskými štátmi.

² Článok 5 Smernice

spotrebiteľovi. Ako jeho zdôvodnenie býva uvádzané, že takto sa zvyšuje istota poškodenej osoby, že dosiahne náhrady vzniknutej škody. Orientovanie poškodenej osoby len na jeden zodpovedný subjekt by ju mohlo priviesť do situácie, kedy tento zodpovedný subjekt nebude schopný nahradiť vzniknutú škodu či už v dôsledku svojej platobnej neschopnosti alebo napríklad z dôvodu nedostatočnej poisťnej ochrany. Navyiac, označenie len jednej konkrétnej zodpovednej osoby by mohlo spôsobovať obtiaže, keďže poškodená osoba nemá prístup k technickým výkresom, alebo výrobným a montážnym postupom a niekedy je obzvlášť ťažké určiť, ktorá časť výrobku bola príčinou vady výrobku a teda koho presne žalovať na náhradu škody.

Poškodený subjekt môže určiť či uplatní nárok voči niekoľkým osobám súčasne, alebo len voči jedinej, a tá je potom povinná k náhrade škody v celom rozsahu a to i v prípade, že odborné expertízy vylúčia túto osobu z okruhu povinných osôb. Zodpovedné subjekty potom majú možnosť prípadného finančného vysporiadania medzi sebou navzájom podľa miery ich zodpovednosti za spôsobenú škodu. Preto je žiadúce, aby každý z týchto subjektov mal poisťnú ochranu, ktorá mu zaistí dostatočnú finančnú ochranu i v prípade, že nakoniec zostane jediný v skupine zodpovedných subjektov napríklad z dôvodu platobnej neschopnosti ďalších zodpovedných subjektov.

Smernica sa ďalej venuje **poškodenej osobe** a tomu, čo musí poškodená osoba dokázať, aby sa domohla náhrady škody.¹ Poškodenou osobou môže byť jedine fyzická osoba a musí dokázať vznik škody, vadu výrobku a príčinnú súvislosť medzi vadou výrobku a vznikom škody.

Otázky týkajúce sa **dôkazného bremena** majú praktický význam. Argumentuje sa, že spotrebiteľia sú dôkazným bremenom nespravodlivo znevýhodňovaní. Pramení to z toho, že pri dokazovaní sa často osoba uplatňujúca nárok stretáva s nemožnosťou získať prístup k niektorým informáciám alebo s nedostatkom zdrojov potrebných pre

---

¹ Čl. 4 Smernice

riadne vyšetrenie. Tieto problémy sú výraznejšie u technických výrobkov alebo v prípade škôd komplikovanej povahy. Zo strany výrobcov sa argumentuje, že akékoľvek zmiernenie pravidiel spojených s dôkazným bremenom by mohlo viesť k neoprávneným nárokom.

V zbytku o škode samotnej je možné odkázať na to čo už bolo napísané vyššie v tejto kapitole.

Smernica v článku 7 obsahuje taxatívny výčet vyvíňovacích dôvodov.¹ Výrobca alebo iný zodpovedný subjekt tak nebude zodpovedný za škodu spôsobenú vadou výrobku pokiaľ dokáže existenciu jedného z vypočítaných dôvodov. Zodpovednosť výrobcu resp. iného zodpovedného subjektu však zostáva nezmenená v prípade, kedy ku škode došlo jednak v dôsledku vady výrobku a jednak za spolupôsobenia tretej strany (odlišnej od poškodeného). Finančné vysporiadanie medzi výrobcom resp. iným zodpovedným subjektom a tretou stranou (napríklad dopravcom, predávajúcim) dôsledkov takéhoto jednania alebo opomenutia, ktoré prispelo k vzniku škody je už iným problémom a netýka sa spotrebiteľa resp. poškodeného subjektu.

Nepochybne jeden z najvýznamnejších a najkontroverznejších vyvíňovacích dôvodov je dôvod uvedený v článku 7 písm.e) Smernice, tzv. ochrana rizík vývoja. Členské štáty mali možnosť podľa článku 15 odst. 1 písm.b) stanoviť vo svojich národných predpisoch za účelom ochrany rizík vývoja výnimku. Rozsah tejto ochrany je naďalej neurčitý, aj keď Súdny dvor poskytol určité vysvetlenie.² Táto ochrana bola úspešne použitá napríklad v prípade Sanquin Foundation v. Holandsko, kedy dodávateľa krvi

¹ Výrobca nebude zodpovedný v zmysle tejto smernice v prípade, ak sa dokáže: a) že neuviedol výrobok do obehu; alebo b) že vzhľadom na okolnosti je pravdepodobné, že vada, ktorá spôsobila škodu, neexistovala v čase, keď výrobca uviedol výrobok do obehu, alebo že táto vada vznikla až neskôr; alebo c) že výrobok nielenže výrobca nevyrobil na predaj alebo pre inú formu distribúcie hospodárskeho charakteru, ale ani nevyhotovil alebo distribuoval v priebehu jeho obchodnej činnosti; alebo d) že vada je spôsobená v dôsledku súladu s vydaným povinným osvedčením o tom, že výrobok vyhovuje predpisom, ktoré vydali príslušné verejné orgány; alebo e) že stav vedeckých a technických poznatkov v čase, keď sa uviedol výrobok do obehu nebol na takej úrovni, aby umožnil zistiť vadu; alebo f) v prípade výrobcu súčiastky sa vada prisudzuje projektu, resp. konštrukcii výrobku, v ktorom je súčiastka namontovaná alebo návodu, ktorý prikladá výrobca k výrobku.

² Vid' kapitola 2.3 tejto práce

infikovanej HIV mohli využiť ochranu za okolností, kedy v dobe dodania neexistovala spoľahlivá screeningová skúška.

Článok 9 Smernice sa venuje definícii pojmu **škoda** a zároveň stanoví tzv. minimálnu prahovú hodnotu. Tento pojem je v jednotlivých členských štátoch vykladaný rôzne. V niektorých členských štátoch¹ je prahová hodnota považovaná za minimálnu čiastku a v prípade, že je nárok na náhradu škody vyšší, vypláť sa plné odškodnenie. V iných štátoch² je prahová hodnota považovaná za spoluúčasť a náhrada škody priznaná osobe úspešne uplatňujúcej svoj nárok (v prípade poškodenia majetku) je o stanovenú čiastku znížená. Inde³ je čiastka stanovená ako spoluúčasť, ale v praxi ju sudy považujú za hranicu, takže takáto čiastka nebýva od priznanej náhrady škody odpočítavaná.

Otázka **premlčania a zániku nárokov** plynúcich zo zodpovednosti za výrobok je riešená v článkoch 10 a 11 Smernice.⁴ Dôležité je upozorniť na fakt, trojročná doba sa začína počítať od okamžiku kedy poškodený zistil, alebo sa dá rozumne predpokladať, že mal zistiť všetky potrebné údaje a podklady k začatiu konania, to jest o škode, vade, totožnosti zodpovedného subjektu a príčinnej súvislosti medzi vadou výrobku a spôsobenou škodou. Čo sa týka stanovenia doby, počas ktorej má byť výrobca alebo iný zodpovedný subjekt zodpovedný na výrobok, zakotvenie časovo neobmedzenej zodpovednosti za výrobok (ktorá by tak vlastne bola limitovaná len fyzickou existenciou výrobku) by bolo nerozumné. V režime zodpovednosti za výrobok

---

¹ Holandsko, Spojené kráľovstvo

² Napríklad Rakúsko, Dánsko, Fínsko, Nemecko, Taliansko

³ Španielsko

⁴ Článok 10. 1. Členské štáty vymedzia v rámci svojich právnych predpisov ohraničené trojročné obdobie, v priebehu ktorého sa môže uplatniť nárok na získanie odškodného v zmysle tejto smernice. Lehota začína plynúť od dátumu, keď si žalobca uvedomil alebo si mal uvedomiť škodu, vadu a totožnosť výrobcu. 2. Táto smernica nenaruší účinnosť právnych predpisov členských štátov, upravujúcich zastavenie alebo prerušenie obmedzujúcej lehoty. Článok 11. Členské štáty zabezpečia v rámci svojich právnych predpisov, aby sa práva udelené poškodenej osobe v zhode s touto smernicou premieľali po uplynutí 10 ročnej lehoty, plynúcej od doby, keď dal výrobca do obehu výrobok, ktorý spôsobil škodu, s výhradou prípadu, že medzitým poškodená osoba podnikla kroky proti výrobcovi.

zakotvenom v Smernici je tak stanovená desaťročná lehota, ktorá začína bežať okamžikom uvedenia výrobku do obehu. Uvedenie výrobku do obehu v jednom členskom štáte sa považuje za uvedenie do obehu vo všetkých členských štátoch.

Mimo režim zakotvený v Smernici môže mať poškodená osoba ďalšie možnosti domáhať sa náhrady škody v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi upravujúcimi zmluvnú a mimozmluvnú zodpovednosť výrobcu resp. iného zodpovedného subjektu.¹

Otázka celkovej výšky náhrady za škodu spôsobenú vadným výrobkom je upravená v článku 16 Smernice tak, že každý členský štát môže stanoviť, že celková zodpovednosť výrobcu za škodu spôsobenú smrťou alebo škodou na zdraví a spôsobenú rovnakými výrobkami a rovnakou vadou bude obmedzená čiastkou nie nižšou než je 70 miliónov eur. Uvedené ustanovenie Smernice sa teda zaoberá len prípadmi škôd spôsobených smrťou a na zdraví, ale už nie škodami majetkovými, ktoré nie sú ustanoveniami Smernice limitované vôbec. Tento limit je limit minimálny, takže členské štáty môžu stanoviť iba limit vyšší alebo nestanoviť limit vôbec

V tejto súvislosti je ešte vhodné pripomenúť článok 17 Smernice.² V praxi to znamená, že režim objektívnej zodpovednosti zavedený Smernicou platí v každom členskom štáte EU-EHS až od okamžiku nadobudnutia účinnosti predpisu, ktorým došlo k transformácii týchto ustanovení Smernice do vnútroštátneho poriadku v súlade s článkom 19 Smernice³.

Článok 21 Smernice stanoví, že každých 5 rokov predloží Komisia ES Rade správu o uplatňovaní tejto Smernice a v prípade potreby k nej predloží príslušné návrhy.

---

¹ Článok 13 Smernice

² Táto smernica sa nevzťahuje na výrobky dané do obehu pred dátumom, keď ustanovenia uvedené v článku 19 nadobudli účinnosť.

³ Členské štáty najneskôr do troch rokov od oznámenia tejto smernice uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne o tom informujú Komisiu

V súlade s týmto článkom boli doposiaľ Komisiou vypracovaná Prvá správa (KOM(1995)617)¹, ktorá bola predložená v roku 1995. V rámci Zelenej knihy o zodpovednosti za vady výrobkov, ktorá bola prijatá v roku 1999 (KOM(1999) 396 v konečnom znení)² sa začal druhý prieskum, na základe ktorého bola v roku 2001 zverejnená druhá správa (KOM(2000) 893) v konečnom znení)³. V roku 2006 bola predložená tretia správa (KOM(2006) 496 v konečnom znení), ktorá zohľadňuje výsledky dvoch posledných štúdií uskutočnených pre Komisiu⁴.

Obsahom Prvej správy je konštatovanie, že Smernica je všeobecne považovaná za dôležitú súčasť legislatívy, prispela k zvýšeniu povedomia o bezpečnosti výrobkov. V roku 1995 bolo podľa Prvej správy stále príliš málo skúsenosti s touto Smernicou, vrátane súdnych rozhodnutí, a preto nebolo možné vytvoriť v tomto smere konkrétne závery. Avšak, podľa dostupných informácií, mala Komisia za to, že nie sú potrebné žiadne návrhy na zmenu Smernice.

V čase prijímania Smernice č. 99/34 Európsky Parlament požadoval zmenu existujúceho systému zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom. Komisia následne rozhodla o diskutovaní o danej otázke vo forme Zelenej Knihy. Cieľom bolo získať čo najviac informácií od všetkých zainteresovaných strán (napríklad spotrebiteľské organizácie na národnej a európskej úrovni, orgány špecializujúce sa na zodpovednosť za výrobok, správne orgány členských štátov a zástupcovia rôznych odvetví priemyslu) o tom, ako fungovala Smernica v praxi do roku 1999 a v akom rozsahu je potrebné urobiť zmeny Smernice. Po získaní pripomienok od zainteresovaných strán⁵ Komisia vypracovala Druhú správu.

---

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/com-95-617/com-95-617_en.pdf

² http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/1999-greenpaper/com1999-396_en.pdf

³ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2000/com2000_0893en01.pdf

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/studies/lovells-study_en.pdf
http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/2004-06-dev-risk-clause-study_en.pdf

⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/liability/replies_en.htm

Tá obsahuje konštatovanie, že skúsenosti s aplikáciou Smernice sú stále obmedzené a to jednak z toho dôvodu, že Smernica bola do právnych poriadkov niektorých členských štátov transponovaná neskoro, jednak z toho dôvodu, že na jeden konkrétny prípad sa často v členských štátoch môžu aplikovať vedľa tohoto typu zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom aj iné zodpovednostné systémy stanovené národnými právnymi predpismi. Komisia si vytýčila určité krátkodobé a strednedobé ciele, ktoré súvisia priamo so zodpovednosťou za výrobok. Taktiež si stanovila dosiahnuť určité ciele v iných oblastiach než je zodpovednosť za výrobok, tieto oblasti sú však k systému zodpovednosti za výrobok doplnkového charakteru. Patria sem napríklad bezpečnosť výrobkov a Smernica 92/59 o všeobecnej bezpečnosti výrobku a enviromentálna zodpovednosť, kde radíme konkrétne zodpovednosť za škodu na životnom prostredí.

V období po prijatí Druhej správy až do prijatia Tretej správy v roku 2006 došlo k vypracovaniu dvoch štúdií na žiadosť Komisie, ktorých cieľom bolo zhodnotiť aspekty každodenného uplatňovania Smernice. Navyiac Rada prijala Uznesenie o zmene Smernice.¹ Prvá zo štúdií, tzv. Lovellsova správa², uvádza, že takmer vo všetkých členských štátoch sú s používaním Smernice určité spoločné skúsenosti. Za najdôležitejšie sa považuje jednotné uplatňovanie a jednotný výklad Smernice, čo následne vedie k spoločnej a jednotnej úrovni ochrany spotrebiteľov a spoločnému a jednotnému základu pre zodpovednosť výrobcov. Prijatie Smernice môže byť podľa tejto správy považované za úspech.

Druhá zo štúdií, Správa Fondazione Rosselli³, sa zameriava na ekonomický dopad jedného z ustanovení Smernice – ustanovenie o rizikách vývoja podľa čl. 7 písm. e). Toto ustanovenie vylučuje zodpovednosť za škodu spôsobenú vadou, ktorá nemohla byť vzhľadom na dostupné technické a vedecké znalosti v dobe, kedy bol výrobok vyvinutý, predvídaná. Argumentuje sa tým, že pri odstránení tohto ustanovenia by

---

¹ Uznesenie Rady zo dňa 19.12.2002 o zmene smernice o zodpovednosti za vadné výrobky (Úr. Vestník C 26.4.4.2003, s. 2-3).

² http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/studies/lovells-study_en.pdf

³ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/2004-06-dev-risk-clause-study_en.pdf

došlo k utlmeniu inovácií. Dôvodom je napríklad fakt, že v prípade odstránenia ustanovenia o rizikách vo vývoji by sa musela veľká časť prostriedkov, ktorá by ináč smerovala do výskumu a vývoja, vynaložiť na poisťné zmluvy. Navyiac, vrámci prísneho režimu zodpovednosti by bolo veľmi obtiažne v technologicky vyspelých oblastiach získať rozumnú poisťnú zmluvu, ktorá by pokrývala riziká spojené s výskumom a vývojom. Náklady výrobcov na inovácie v prostredí prísnej objektívnej zodpovednosti by tak boli značne vysoké a nepriaznivo by ovplyvnili aj spotrebiteľa. Táto ochrana by preto podľa Správy Fondazione Rosselli mala byť zachovaná.

Podľa Tretej správy nepovažuje Komisia za potrebné predkladať návrhy na zmenu Smernice. Taktiež nesúhlasí s tým, aby začalo platiť Uznesenie Rady¹, pretože uvedením v platnosť tohto Uznesenia by došlo k odklonu od cieľa Smernice harmonizovať právne predpisy o zodpovednosti za výrobok. Komisia súhlasí s názorom vyjadreným v Lovellsovej správe, podľa ktorého, Smernica neharmonizuje zodpovednosť za výrobok v EU tak, aby spotrebiteľia a výrobcovia či dodávatelia v ktoromkoľvek členskom štáte mohli očakávať za rovnakých okolností rovnaké výsledky. Je tomu tak preto, lebo v dobe prijatia Smernice bolo hlavným cieľom zaistiť len obmedzenú harmonizáciu a súčasne otvoriť cestu väčšej harmonizácii. Celková harmonizácia však nie je nielenže nereálna, ale ani nevyhnutná s ohľadom na to, že jej absencia by na vnútorný trh mala len obmedzený vplyv. Práve z dôvodu neexistencie celkovej harmonizácie považuje Komisia za nevyhnutné neustále sledovanie určitých aspektov Smernice, ako napríklad výklad niektorých pojmov, a ich bližšie objasňovanie. Rozdiely vo výklade niektorých pojmov obsiahnutých v Smernici národnými súdmi môžu viesť k nejednotnému uplatňovaniu Smernice v rôznych členských štátoch. S ohľadom na vyššie uvedené navrhuje Komisia monitorovať napríklad pojem dôkazné bremeno, pojem vada, pojem ochrana rizík vývoja, minimálna prahová hodnota, obhajoba založená na dodržiavaní právnych predpisov a

---

¹ Uznesenie Rady zo dňa 19.12.2002 o zmene smernice o zodpovednosti za vadné výrobky (Úr. Vestník C 26.4.4.2003, s. 2-3).

pojmy nové výrobky, konštrukčné vady a chýbajúce upozornenie. Rozdielnosti vo výklade pojmov dôkazné bremeno, vada, ochrana rizík vývoja a minimálna prahová hodnota sú uvedené vyššie pri výklade jednotlivých ustanovení Smernice. Čo sa týka termínu obhajoba založená na dodržiavaní právnych predpisov, zástupcovia farmaceutického priemyslu sa vyslovili za to, aby bola možnosť brániť sa dodržiavaním právnych predpisov, ktoré by sa vzťahovali na výrobky, ktorých bezpečnosť je prísne regulovaná. Výrobcovia navrhovali, že objektívna zodpovednosť podľa Smernice nie je vhodná v prípadoch zodpovednosti za konštrukčné vady alebo zranenia prisudzovaného napríklad chýbajúcemu upozorneniu.

Z Tretej správy súhrnne vyplýva, že ďalšej harmonizácie v oblasti zodpovednosti za výrobok je možné dosiahnuť prostredníctvom spoločného základu pre výklad právnych konceptov Smernice. Tento cieľ je možné dosiahnuť prostredníctvom judikatúry Súdneho dvora ES, kontrolných právomocí Komisie a neustálej analýzy vrámci pracovných skupín.

2.3 Jednotný výklad Smernice. Judikatúra Súdneho dvora ES.

Rozhodnutia Súdneho dvora ES sú v súčasnosti jedným z najvýznamnejších prostriedkov harmonizácie v oblasti zodpovednosti za výrobok. Súdny dvor ES tak činí na základe predbežných otázok zo strany národných súdov týkajúcich sa výkladu jednotlivých ustanovení Smernice. Ďalším prostriedkom harmonizácie sú napríklad žaloby Komisie ES o nesplnení povinnosti voči členskému štátu, konkrétne ide o podozrenia z nesprávnych transpozícií Smernice a teda následných možných odlišných výkladov ustanovení Smernice.

V rozhodnutí Súdneho dvora ES C-300/95¹ bol okrem iného riešený problém správnej interpretácie a transpozície článku 7 písm.e) Smernice, tzv. development risk clause.

---

¹ Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 29. mája 1997. Komisia Európskych spoločenstiev proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska. <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?pos=1&hwords=C->

Komisia ES tu žalovala Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska o nesplnenie zmluvnej povinnosti spočívajúcej v nesprávnej transpozícií uvedeného článku Smernice do časti prvej, článku 4(1)(e) Zákona o ochrane spotrebiteľa (ďalej len CPA)¹.

Podľa článku 4(1)(e) CPA sa výrobca môže brániť tým, že stav vedeckých a technických znalostí v relevantnej dobe nebol taký, aby od výrobcu podobného produktu mohlo byť očakávané, že bude schopný objaviť vadu v tomto jeho podobnom výrobku ak by bol v jeho moci. Hlavným argumentom zo strany Komisie ES bolo, že transpozícia článku 7 písm.e) v takomto znení uľahčuje pozíciu výrobcu v procese dokazovania existencie tohto liberačného dôvodu. Zatiaľ čo podľa doslovného znenia článku 7 písm.e) Smernice musí výrobca dokázať, že stav vedeckých a technických znalostí neumožňoval odhaliť vadu výrobku a to z objektívneho merítka, článok 4(1)(e) CPA podľa Komisie ES umožňuje výrobcovi sprostíť sa zodpovednosti dokázaním, že jeho subjektívne vedecké a technické znalosti v relevantnej dobe neboli také, aby vadu mohol odhaliť. Na druhej strane bolo tvrdené², že aby bol výrobca oboznámený s vedeckými a technickými znalosťami, musia byť takéto znalosti v dobe, kedy je výrobok uvádzaný do obehu, výrobcovi prístupné. Z toho vyplýva, že znenie článku 4(1)(e) CPA nie je v rozpore so znením článku 7 písm.e) Smernice. Súdny dvor ES týmto nielen zamietol žalobu Komisie ES, ale zároveň bližšie objasnil ako má byť chápaný termín stav vedeckých a technických znalostí vo vzťahu v výrobcovi vadného výrobku.

300%2F95%7E&page=1&lang=en&pgs=10&nbl=2&list=221870%3Acs%2C221735%3Acs&checktext=
=checkbox&visu=

¹ Consumer Protection Act 1987, Section 4(1)(e)

² Stanovisko generálneho advokáta k veci C 300/95, [http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?pos=2&hwords=C-](http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?pos=2&hwords=C-300%2F95%7E&page=1&lang=en&pgs=10&nbl=2&list=221870;cs,221735:cs&checktext=checkbox&visu=)

300%2F95%7E&page=1&lang=en&pgs=10&nbl=2&list=221870;cs,221735:cs&checktext=checkbox&visu=

Rozsudok Súdneho dvora ES C-203/99¹ vo veci žiadosti o rozhodnutie o predbežnej otázke, konkrétne piatich otázok, zo strany dánskeho Najvyššieho súdu² sa týkal výkladu článkov 7 písm.a) a písm.c) a článku 9 písm.a) a písm.b) Smernice.

Prvá otázka znela, či je možné pod termín „neuviedenie výrobku do obehu“ podľa článku 7 písm.a) Smernice podradiť prípad, kedy výrobca výrobok (v tomto prípade tekutinu) vyrobí a použije vrámci poskytovania zdravotníckej starostlivosti spočívajúcej v príprave ľudského orgánu na transplantáciu a kedy škoda na tomto orgáne je výsledkom nakladania s týmto orgánom (uskladnenia orgánu v tekutine, ktorá bola závadná) pred jeho transplantáciou. Keďže Smernica samotná nepodáva definíciu termínu „neuviesť do obehu“, Súdny dvor ES uvádza, že sa pod týmto rozumie prípad, kedy výrobok je používaný bez súhlasu výrobcu napríklad v prípade, že výrobný proces ešte neskončil, alebo výrobok bol uvedený do obehu bez súhlasu výrobcu. Nepatrí sem však prípad, kedy výrobca výrobok vyrobí a tento výrobok je stále u výrobcu, to jest nemocnica vyrobí tekutinu, ktorú následne použije pre účely transplantácie orgánu prevedenej v tej istej nemocnici. Z tohto dôvodu ide v tomto prípade o uvedenie do obehu a výrobca sa nemôže liberovať na základe liberačného dôvodu uvedeného v článku 7 písm.a) Smernice.

Druhá otázka sa dotýkala článku 7 písm.c) Smernice³ v tom zmysle, či je možné pod tento článok podradiť prípad vadného výrobku vyrobeného a používaného pre účely poskytnutia špecifickej zdravotnej starostlivosti, financovanej len z verejných zdrojov, a poskytovanej pacientovi zdarma. Súdny dvor ES odmietol toto tvrdenie a teda odmietol možnosť sa vyviníť na základe horeuvedeného s tým, že nejde o charitatívnu činnosť, zdravotnícka starostlivosť je financovaná z daní a teda nie je poskytovaná zdarma a hospodársky účel je v tomto prípade taktiež zrejмый.

---

¹ Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 10. mája 2001. Henning Veedfald proti Århus Amtskommune. <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=354015%3Acs&lang=en&list=354015%3Acs%2C352122%3Acs%2C&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=C-203%2F99%7E&checktexte=checkbox&visu=>

² Højesteret

³ Výrobca nie je zodpovedný ak dokáže, že výrobok nevyrobil k predaju alebo inej forme distribúcie z hospodárskych účelov alebo nedistribuoval vrámci svojej podnikateľskej činnosti.

Tretia otázka znela, či existujú určité požiadavky na to ako by mali členské štáty definovať termín „škoda spôsobená smrťou alebo úrazom a poškodenie alebo zničenie akéhokoľvek majetku iného než vadného výrobku“. Súdny dvor ES konštatoval, že je potrebné tieto oba druhy škôd interpretovať vo svetle a v súlade s cieľmi Smernice a aplikácia národných predpisov nemá byť v rozpore s účelom Smernice. To samozrejme neplatí v prípade nehmotných škôd, úpravu ktorých Smernica plne ponecháva právnym poriadkom členských štátov.

Štvrtá a piata otázka súviseli s problémom, akú škodu utrpel príjemca transplantovaného orgánu, či išlo o škodu spôsobenú úrazom alebo o poškodenie alebo zničenie majetku iného než je vadný výrobok. Súdny dvor ES odpovedal tak, že zodpovedanie tejto otázky, ako aj samotné rozhodnutie o priznaní náhrady škody, je v pôsobnosti národných súdov s ohľadom na skutkový stav.

Rozsudkom vo veci C-154/00¹ rozhodol Súdny dvor ES o žalobe Komisie ES o nesplnenie zmluvných povinností proti Grécku. Súdny dvor ES sa v tomto rozhodnutí zaoberá článkom 13 Smernice² a uvádza, že miera diskrečných oprávnení členských štátov v oblasti zodpovednosti za výrobok je daná Smernicou. Článok 13 Smernice preto nemôže byť vykladaný tak, že dáva členským štátom možnosť ponechať všeobecný národný systém zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom odlišný od systému založeného Smernicou. Článok 13 má byť interpretovaný tak, že systém založený Smernicou nevyklučuje použitie iných národných systémov o zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti za škodu založenej napríklad na princípe zavinenia alebo záruky. K článku 9 písm.b) Súdny dvor ES uvádza, že netransponovanie prahovej hodnoty 500 eur do národného právneho poriadku je porušením zmluvných povinností. Zmyslom tejto prahovej hodnoty je vyhnúť sa nadmernému množstvu žalôb. V prípade škôd nepresahujúcich

---

¹ Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 25. apríla 2002. Komisia Európskych spoločenstiev proti Helénskej republike. <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=264036:cs&lang=en&list=264036:cs,250768:cs.&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=154/00~&checktexte=checkbox&visu=#texte>

² Táto Smernica sa nedotýka žiadnych práv, ktoré môže poškodená osoba mať podľa právnych predpisov o zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti alebo na základe zvláštneho systému existujúceho v okamžiku oznámenia tejto Smernice.

túto prahovú hodnotu má poškodený možnosť vzniesť žalobu podľa národných predpisov o zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti za škodu, a preto nie je možné hovoriť o porušení práva na prístup k súdu.

Súdny dvor ES sa vo veci C-52/00¹ tiež zaoberal článkom 13 a článkom 9 písm.b) Smernice a používa rovnaké argumenty ako vo veci C-154/00.

Článkom 13 sa zaoberá Súdny dvor ES tiež vo veci C-183/00.²

Rozsudkom vo veci C-402/03³ Súdny dvor ES sa znovu vyjadril k interpretácii článku 13 Smernice a bližšie objasnil, kto môže a kto nemôže byť považovaný za výrobcu a teda za zodpovedný subjekt v zmysle článku 3 Smernice. Dánsky súd⁴ požiadal Súdny dvor ES o rozhodnutie o predbežných otázkach, ktoré sa týkali zodpovednosti dodávateľa i v prípade, že výrobca je známy, to jest nad rámec článku 3 odst.3 Smernice.

V odpovedi na otázku, či Smernica vylučuje použitie národného právneho predpisu, ktorý umožňuje, aby objektívnu zodpovednosť za výrobok (to jest zodpovednosť v súlade so Smernicou) niesol dodávateľ miesto výrobcu i v prípade, že výrobca je známy, Súdny dvor ES uvádza, že mimo prípady uvedené v článku 3 odst.3 Smernice⁵ nemôže byť dodávateľ subjektom zodpovedným za škodu spôsobenú vadným výrobkom. Preto Smernica musí byť interpretovaná tak, že vylučuje národný právny predpis, podľa ktorého by bol takýto dodávateľ považovaný za zodpovedný subjekt, keďže výčet v článku 3 odst.3 Smernice je taxatívny a takýto dodávateľ v tomto článku

---

¹ Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 25. apríla 2002. Komisia Európskych spoločenstiev proti Francúzskej republike. <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=264005%3Acs&lang=en&list=277462%3Acs%2C263859%3Acs%2C264005%3Acs%2C250735%3Acs%2C&pos=3&page=1&nb=4&pgs=10&hwords=52%2F00%7E&checktext e=checkbox&visu=>

² Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 25. apríla 2002. María Victoria González Sánchez proti Medicina Asturiana SA. <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=264052:cs&lang=en&list=277473:cs,264052:cs,250735:cs,&pos=2&page=1&nb=3&pgs=10&hwords=183/00~&checktext e=checkbox&visu=#texte>

³ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 10. januára 2006. Skov Æg proti Bilka Lavprisvarehus A/S a Bilka Lavprisvarehus A/S proti Jette Mikkelsen a Michael Due Nielsen, <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=420056:cs&lang=en&list=420056:cs,419793:cs,&pos=1&page=1&nb=2&pgs=10&hwords=C-402/03~&checktext e=checkbox&visu=#texte>

⁴ Vestre Landsret

⁵ Pokiaľ nie je možné určiť výrobcu, považuje sa za výrobcu každý dodávateľ, pokiaľ v primeranej lehote noznami poškodenému totožnosť výrobcu alebo osoby, ktorá mu výrobok dodala.

chyba. Smernica teda vylučuje, aby národnými právnymi predpismi bola rozšírená objektívna zodpovednosť za škodu spôsobenú vadným výrobkom na takýchto dodávateľov. Na druhej strane Smernica ale nevylučuje použitie národných právnych predpisov, podľa ktorých by mal takýto dodávateľ niesť zmluvnú zodpovednosť za škodu alebo napríklad mimozmluvnú subjektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú vadným výrobkom.

Rozsudkom vo veci C-127/04¹ Súdny dvor ES zodpovedal predbežné otázky týkajúce sa článku 7 písm.a) Smernice, to jest výklad pojmu uviesť do obehu, a článku 11 Smernice, to jest prekluzia a nepriamo sa venoval aj článku 3 Smernice.

Uvedenie výrobku do obehu znamená podľa výkladu Súdneho dvora ES okamžik, keď výrobok opustí proces výroby a vstupuje do procesu marketingu, kedy je ponúkaný verejnosti za účelom používania a spotrebovania. V prípade, že v tomto procese vystupuje výrobca ako materská spoločnosť a jeho dcérinná spoločnosť, je ponechané na súdoch jednotlivých členských štátoch aby skúmali ich vzťah v každom prípade individuálne a rozhodli, či je možné dcérinnú spoločnosť stále chápať ako výrobcu a či pohyb výrobkov medzi materskou a dcérinnou spoločnosťou už je alebo ešte nie je uvedenie výrobku do obehu. Od okamžiku uvedenia výrobku do obehu sa počíta desaťročná prekluzívna lehota.

Čo sa týka článku 3 Smernice a výčtu zodpovedných subjektov, Súdny dvor ES v súlade s rozsudkom vo veci C-402/03, znovu potvrdil, že tento výčet je taxatívny.

---

¹ Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 9. februára 2006. Declan O'Byrne proti Sanofi Pasteur MSD Ltd a Sanofi Pasteur SA. <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=421789%3Acs&lang=en&list=421789%3Acs%2C412920%3Acs%2C&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=C-127%2F04%7E&checktexte=checkbox&visu=>

3. Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom vo fínskom právnom poriadku.

3.1 Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom vo fínskom právnom poriadku všeobecne.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú vadným výrobkom (ďalej len „zodpovednosť za výrobok“) je upravená v Zákone č. 694/1990¹, ktorý predstavuje implementáciu Smernice. Zákon je postavený na systéme prísnej objektívnej zodpovednosti za škodu a je tak jedným z mnohých príkladov uplatnenia tohto druhu zodpovednosti za škodu vo fínskom právnom poriadku.

Zákon je orientovaný na spotrebiteľa a je určený k čo najväčšej ochrane spotrebiteľa. Jeho použitie prichádza v úvahu v prípade škody spôsobenej na živote alebo zdraví človeka alebo na jeho majetku. Zákon presne definuje, ktorá vec je spôsobilá spôsobiť škodu, podmienky pre náhradu škody, zodpovedné subjekty, stanoví a definuje prísnu objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú vadným výrobkom a jasne z neho vyplýva, že oblasť zodpovednosti za výrobok, ktorý je určený k podnikateľským účelom, nie je predmetom Zákona a zostáva tak neregulovaná.

3.2 Jednotlivé ustanovenia Zákona.

Zákon vo svojom úvode prehľadne stanoví kedy sa použije a kedy jeho použitie neprichádza v úvahu. V českom ZOSVV takéto prehľadné rozdelenie chýba. Zákon sa vzťahuje na prípady náhrady škody spôsobenej vadným výrobkom na zdraví alebo živote osoby alebo na jej majetku, kedy výrobok mal byť primárne použitý pre vlastnú potrebu a spotrebu poškodených subjektov. Zákon sa neaplikuje v prípade škody vzniklej na samotnom vadnom výrobku a na náhradu tejto škody a na prípady náhrady škôd spôsobených jadrovými udalosťami. Navyiac, a na rozdiel od ZOSVV,

---

¹ Tuotevastuulaki 17.8.1990/694, <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1990/19900694>

kde takéto ustanovenie nenájdeme, **sa Zákon nepoužije** v prípade škody na výrobku, pokiaľ bola táto škoda spôsobená súčiastkou zabudovanou do výrobku a súčiastka bola zabudovaná do výrobku predtým, než bol výrobok daný do obehu.¹

Pod pojmom **výrobok** Zákon rozumie všetky hnutelné veci a zároveň veci, ktoré boli zabudované do inej hnutelnej alebo nehnuteľnej veci a spôsobili škodu ako následok svojej vadnosti. Za výrobok sa považuje i elektrina. Zákon však výslovne stanoví, že za výrobok sa nepovažujú budovy na pozemku vlastnenom inými vlastníkmi.²

Takéto ustanovenie sa v ZOSVV nenachádza.

V časti nazvanej **podmienky pre zodpovednosť za výrobok**³ Zákon najprv definuje vadu výrobku. Stanoví tu, že náhrada škody má byť poskytnutá v prípade, že výrobok nebol taký bezpečný ako by sa dalo oprávnenne očakávať. Bezpečnosť výrobku sa určuje z hľadiska času, kedy bol výrobok uvedený do obehu, z hľadiska predvídateľného použitia výrobku, z hľadiska jeho prezentácie, z hľadiska poskytnutých informácií o výrobku, prípadne ďalších hľadísk. Pokiaľ je škoda pričítateľná vade súčiastky, potom sa má za to, že škoda bola spôsobená súčiastkou a zároveň výrobkom, do ktorého bola zabudovaná.

Ani ZOSVV, ani Smernica, takéto ustanovenie neobsahujú.

Na rozdiel od Smernice a ZOSVV však Zákon neobsahuje ustanovenie, že výrobok nie je možné považovať za vadný len z toho dôvodu, že následne bol uvedený do obehu výrobok vyššej kvality.

Fínsko je tak jeden z mála členských štátov, ktoré toto ustanovenie Smernice⁴ do Zákona neprevzalo. Tento krok bol prijatý s obavami zo strany asociácií a združení výrobcov, ktorí tvrdili, že to povedie k obmedzeniu technického a vedeckého výskumu a naruší dovoz zahraničných výrobkov do Fínska. Aby mohli zahraniční výrobcovia

¹ §2 odst.2 Zákona, <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1990/en19900694.pdf>

² §1 odst.2 a odst.3 Zákona, <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1990/en19900694.pdf>

³ §3 a §4 Zákona, <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1990/en19900694.pdf>

⁴ Článok 6 odst.2 Smernice

dovážať výrobky do Fínska, musia sa poistiť proti škode vzniklej v dôsledku rizík z vývoja, čo má za následok nárast konečnej ceny výrobku. V praxi sa však doposiaľ nevyskytli takmer žiadne spory súvisiace s problematikou „development risk“ a spoločnosti dovážajúce výrobky do Fínska taktiež nemajú špeciálne poistenie v tomto prípade.¹

Poškodená strana musí dokázať škodu, vadnosť výrobku a príčinnú súvislosť.²

Zákon ďalej definuje zodpovedné subjekty a na rozdiel od ZOSVV a Smernice ich nenazýva jednotne výrobcami, ale práve používa všeobecnejší pojem zodpovedné subjekty.³ Takisto výčet týchto zodpovedných subjektov sa líši od ZOSVV a od Smernice. Zodpovedným subjektom je ten, kto vyrobil vadný výrobok, ktorý spôsobil škodu. Ďalej je zodpovedným subjektom ten, kto takýto výrobok doviezol do Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len „EHS“) s úmyslom uviesť ho do obehu. Je ním aj ten, kto doviezol takýto výrobok z krajiny EFTA do Európskej Únie, z Európskej Únie do EFTA krajiny, alebo z jednej EFTA krajiny do inej EFTA krajiny s úmyslom uviesť tento výrobok do obehu. Ako posledný je za zodpovedný subjekt považovaný ten, kto distribuoval takýto výrobok ako svoj vlastný výrobok, pokiaľ je tento výrobok označený menom, ochrannou známkou alebo iným rozlišujúcim znakom takéhoto distribútora. Pokiaľ nie je možné určiť výrobcu, ten kto uviedol vadný výrobok, ktorý následne spôsobil škodu, do obehu, je zodpovedný za túto škodu v takej miere ako výrobca, pokiaľ v primeranej lehote neupovedomí poškodenú osobu o tom, kto je zodpovedný subjekt (to jest jeden zo štyroch subjektov uvedených vyššie), alebo o tom, kto mu takýto výrobok dodal. Zákon používa, podobne ako Smernica, pojem primeraná lehota. ZOSVV stanoví lehotu jedného mesiaca.

---

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/2004-06-dev-risk-clause-study_en.pdf, strana 74

² §4a Zákona, <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1990/en19900694.pdf>

³ §5 a §6 Zákona, <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1990/en19900694.pdf>

Čo sa týka **vylúčenia zodpovednosti za výrobok**¹, Zákon uvádza štyri prípady, kedy sa zodpovedný subjekt môže sprostíť zodpovednosti. Všetky štyri prípady sú obsiahnuté aj v Smernici a aj v ZOSVV. Subjekt, od ktorého je požadovaná náhrada škody, nebude zodpovedať za výrobok ak dokáže, že on neuviedol výrobok na trh, alebo že vada výrobku, ktorý následne spôsobil škodu, je dôsledkom plnenia povinností stanovených právnymi normami orgánov verejnej moci. Zodpovednosť za výrobok bude vylúčená aj v prípade, že subjekt, od ktorého je požadovaná náhrada škody dokáže, že je možné dôvodne predpokladať, že vada neexistovala v dobe uvedenia výrobku do obehu. Výrobca súčiastky sa môže zbaviť zodpovednosti pokiaľ dokáže, že vada bola spôsobená konštrukciou výrobku, do ktorého bola súčiastka zabudovaná, alebo bola spôsobená návodom k výrobku.

Na rozdiel od Smernice a ZOSVV však chýbajú v tomto Zákone ďalšie tri prípady zbavenia sa zodpovednosti za výrobok.²

V časti nazvanej **náhrada škody**³ Zákon uvádza, že výška náhrady škody podľa tohto Zákona má byť stanovená v súlade s Zákonom o zodpovednosti za škodu⁴ tam, kde je to vhodné. V prípade, že škoda na majetku nepresahuje presne stanovenú čiastku 500 EUR, zodpovednosť podľa tohoto Zákona je vylúčená. V takomto prípade je možné nárok na náhradu škody uplatniť podľa Zákona o zodpovednosti za škodu. Táto minimálna prahová hodnota je problémom práve vo Fínsku, ktoré by uprednostnilo jej zrušenie.

Zákon v tomto §8 odst. 1 navyše stanoví podpornú aplikáciu Zákona o zodpovednosti za škodu v otázke náhrady škôd a to tam, kde je to s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam vhodné.

---

¹ §7 Zákona, <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1990/en19900694.pdf>

² §5 odst.1 písm. c) a e), odst.3 ZOSVV. Smernica článku 7 písm. c) a e), článok 8 odst.2

³ §8 Zákona, <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1990/en19900694.pdf>

⁴ Vahingonkorvauslaki 31.5.1974/412, <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1974/19740412>

V nasledujúcej časti Zákon upravuje prípady **premlčania a zániku práva** na náhradu škody.¹ Podobne ako Smernica² a ZOSVV³ stanoví, že právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa kedy sa poškodený subjekt dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode, vade výrobku a identite zodpovedného subjektu. Avšak právo na náhradu škody zaniká uplynutím desiatich rokov odo dňa, kedy zodpovedný subjekt uviedol na trh výrobok, ktorý spôsobil škodu.

Zákon však neobsahuje ustanovenie, ktoré nájdeme v Smernici⁴ a v ZOSVV⁵, že uvedené ustanovenie o zániku nároku na náhradu škody sa neuplatní v prípade, že poškodený subjekt v uvedenej dobe uplatnil nárok na náhradu škody na súde.

Zhodne so Smernicou⁶ a ZOSVV⁷ Zákon ďalej v §10 uvádza, že **zmluvné ujednanie** o obmedzení práva poškodenej osoby na náhradu škody ako je priznané týmto zákonom, je neplatné od začiatku.

3.3 Zhrnutie.

Zákon, na rozdiel od ZOSVV, sa od Smernice líši v mnohých ohľadoch. Evidentných je niekoľko ustanovení Smernice, ktoré v Zákone chýbajú a tiež pár ustanovení, ktoré sú v Zákone ale nenájdeme ich v texte Smernice.

Čo sa týka prvého prípadu, v Zákone nenájdeme transponovaný článok 5 Smernice, podľa ktorého pokiaľ sú v dôsledku ustanovenia Smernice za rovnakú škodu zodpovedné dve a viac osôb, sú zodpovedné spoločne a nerozdielne bez toho, aby týmto boli dotknuté ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov o práve na odškodnenie alebo postih.

---

¹ §9 Zákona, <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1990/en19900694.pdf>

² Články 10 a 11 Smernice

³ §9 ZOSVV

⁴ Článok 11 Smernice

⁵ §9a ZOSVV

⁶ Článok 12 Smernice

⁷ §8 ZOSVV

V Zákone ďalej chýba horeuvedené ustanovenie článku 6 odst. 2 Smernice, podľa ktorého sa výrobok nepovažuje za vadný len z toho dôvodu, že bol neskôr do obehu uvedený výrobok vyššej kvality.

Ďalšími chýbajúcimi a netransponovanými ustanoveniami sú liberačné dôvody upravené v článkoch 7 písm. c, 7 písm. e a 8 odst. 2. Zodpovedný subjekt sa nemôže sprostíť zodpovednosti z toho dôvodu, že výrobok nevyrobil k predaji, alebo inej forme distribúcie z ekonomických dôvodov ani nevyrobil a nedistribuoval vrámci svojej podnikateľskej činnosti. Netransponovaním liberačného dôvodu, spočívajúceho v tom, že stav vedeckých a technických znalostí v dobe, kedy bol výrobok uvedený do obehu, nebol taký, aby mohol umožniť odhaliť vadu, bola využitá možnosť daná členským štátom v článku 15 odst.2 Smernice. V Zákone tiež chýba článok 8 odst.2 Smernice, v súlade s ktorým môže byť zodpovednosť zodpovedného subjektu znížená alebo neuznaná, ak je s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam škoda spôsobená jednak vadou výrobku a jednak zavinením poškodenej osoby alebo osoby, za ktorú je poškodená osoba zodpovedná.

Chýbajúcim je tiež ustanovenie, podľa ktorého sa neznižuje zodpovednosť zodpovedného subjektu, ak je škoda spôsobená jednak vadou výrobku a jednak jednaním alebo opomenutím tretej strany, bez toho aby boli dotknuté ustanovenia vnútroštátnych predpisov o právu na odškodnenie alebo postih¹.

Zákon, podobne ako ZOSVV, nevyužil možnosť vyplývajúcu z článku 16 odst.1 Smernice a nestanovil obmedzenie celkovej zodpovednosti výrobcu za škodu vzniklou úmrtím alebo alebo úrazom a spôsobenú rovnakým druhom výrobkov a rovnakou vadou, ktorá mala byť 70 miliónov EUR.

Zákon obsahuje, na rozdiel od Smernice alebo ZOSVV, navyiac už spomínané ustanovenie §4, podľa ktorého pokiaľ je škoda pričítateľná vade súčiastky, potom sa má za to, že škoda bola spôsobená súčiastkou a zároveň výrobkom, do ktorého bola zabudovaná.

---

¹ Článok 8 odst. 1 Smernice

4. Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom v českom právnom poriadku.

4.1 Stav pred prijatím zákona č. 59/1998 Sb. a história jeho vzniku.

V súvislosti so snahou o začlenenie do Európskej únie prevzala Česká republika okrem iného zmluvný záväzok usilovať o zaistenie postupného súladu svojho zákonodarstva s legislatívou ES. Záväzok k prevzatiu Smernice do právneho poriadku Českej republiky vyplýva z článku 60 Európskej dohody.¹ Výsledkom tohto procesu bolo aj prijatie Zákona č. 59/1998 Sb., o zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom (ďalej len „ZOSVV“), ktorého jedným z hlavných znakov je zakotvenie objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie a bez ohľadu na to, koľko medzičlánkov vstúpilo medzi výrobcu a spotrebiteľa² a medzi týmito subjektami nebude spravidla žiaden zmluvný vzťah³. Avšak už po roku 1990 došlo k neúspešným pokusom presadiť tento typ zodpovednosti do českého právneho poriadku, najmä do veľkej novely občianskeho zákonníka (zákon č. 509/1991 Sb.).

Zodpovednosť za výrobok je tak v právnom poriadku Českej republiky založená od 1.6.1998. Tento právny inštitút sa tak stáva súčasťou politiky ochrany slabšieho subjektu, v tomto prípade spotrebiteľa.⁴ Politika ochrany spotrebiteľa v českom právnom systéme má jednak verejnoprávny a jednak súkromnoprávny charakter. Zákon č. 634/1992 Sb., o ochrane spotrebiteľa, má prevážne verejnoprávny charakter. Naproti tomu ZOSVV, predstavuje jeden zo špeciálnych súkromnoprávných legislatívnych opatrení v rámci ochrany spotrebiteľa. Zodpovednosť za vady a

---

¹ Dôvodová správa k ZOSVV, <http://www.psp.cz/eknih/1996ps/tisky/t023600.htm>

² Časopis Právní rozhledy, č. 5/1999, Veselý, Jan: Odpovědnost výrobců za škodu způsobenou vadou výrobku v právním řádu ČR, str.244.

³ Časopis Právní rádce, č. 3/1999, Veselý, Jan.: Evropský metr na výrobky, str. 24

⁴ Honcová, R.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem. Odpovědnost za výrobek. Masarykova Univerzita. Brno. 1999. str.164

zodpovednosť za škodu, obsiahnuté v občianskom¹ a obchodnom² zákonníku, je ďalším súkromnoprávnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa a až do 31.5.1998 tiež jediným prostriedkom uplatnenia nárokov plynúcich zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom (ďalej len „zodpovednosť za výrobok“). Avšak i po prijatí ZOSVV zostáva zachovaná teoretická možnosť alternatívneho použitia oboch úprav a to v závislosti na voľbe poškodeného a na realnosti uplatnenia každej z nich.³ Naviac, občianskoprávna a obchodnéprávná úprava zodpovednosti za vady a za škodu sa uplatní ako jediná možná alternatíva uplatnenia nárokov vyplývajúcich zo zodpovednosti za výrobok v prípadoch kedy nie je možné použiť ZOSVV.⁴

Podľa dôvodovej správy k ZOSVV⁵, ZOSVV prenáša veľkú mieru zodpovednosti priamo na výrobcu a súčasne zjednodušuje rozhodovanie o nárokoch poškodených osôb. Táto koncepcia umožňuje odklon od štátom prevádzanej regulácie správania jednotlivých subjektov na trhu vrátane využívania kontrolných mechanizmov. Súčasne posilňuje liberálny prístup v tom smere, že na samotných výrobcov prenáša rozhodnutie o miere ich úspechu na vnútornom trhu i pri vývoze výrobkov. Tento režim zodpovednosti výrobcov plní funkciu garanta výroby bezpečných výrobkov, ktoré majú svojimi užitnými vlastnosťami slúžiť a nespôsobovať pri riadnom užívaní škodu. Zavedenie tohto režimu zodpovednosti výrobcov má zároveň vyhovovať i výrobným a obchodným podmienkam jednotného trhu Európskej únie a neovplyvňovať negatívne schopnosti výrobkov.

Dôvodová správa k ZOSVV ďalej konštatuje, že prijatím tejto právnej úpravy salepší predovšetkým postavenie spotrebiteľa. Súkromnoprávna koncepcia odškodnenia poškodeného subjektu výrobcom nevyvolá zvýšené nároky na štátnu správu. Táto úprava má tiež pôsobiť pozitívne na spotrebiteľa v tom smere, že spotrebiteľ je vedený k používaniu výrobku v súlade s návodom a inštrukciami výrobcu. Praktický význam

---

¹ Zákon č. 40/1964 Sb., v aktuálnom znení

² Zákon č. 513/1991 Sb., v aktuálnom znení

³ §10 odst. 2 ZOSVV

⁴ Napríklad §6a, §11 ZOSVV

⁵ <http://www.psp.cz/eknih/1996ps/tisky/t023600.htm>

prijatia tejto úpravy bude spočívať v prinútení výrobcu, pokiaľ sa bude chcieť vyhnúť finančným postihom, uvádzať na trh len bezpečné výrobky a teda zaistiť akosť ich prevedenia v celom rozsahu produkcie a ďalej riadne informovať spotrebiteľa o spôsobe použitia výrobku a okolnostiach, za ktorých môže byť výrobok riadne používaný. Výrobca je tak nútený vo vlastnom záujme poskytovať tieto informácie čo najúplnejšie a najzrozumiteľnejšie a súčasne zabezpečiť aby sa tieto návody skutočne dostali až k spotrebiteľovi.

Pre podnikateľov tak implementácia Smernice predstavuje motiváciu k zvýšeniu úrovne výroby, výrobkov a ich prezentácie. Zároveň to znamená posilnenie dôvery zahraničných obchodných partnerov v bezpečnosť vyvázaných českých výrobkov s ohľadom na to, že podmienky odškodnených osôb by mali byť obdobné v Českej republike a v ďalších členských štátoch.

4.2 Základná charakteristika inštitútu zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú vadným výrobkom zakotvená v ZOSVV je jedným z druhov občianskoprávnej zodpovednosti, konkrétne zodpovednosti za škodu, ktorej cieľom je náhrada újmy poškodeného. Tú môžeme z hľadiska rôznych kritérií klasifikovať ako zodpovednosť mimozmluvnú (deliktívnu), objektívnu a prostú.

Čo sa týka mimozmluvnej zodpovednosti za škodu, zodpovednosť za škodu je chápaná ako zodpovednostná, sekundárna povinnosť, ktorá vzniká ako následok porušenia primárnej právnej povinnosti. Táto primárna právna povinnosť spolu s právom oprávneného je obsahom (primárneho) právneho vzťahu založeného zákonom, keďže ide o mimozmluvnú zodpovednosť za škodu. Spolu so sekundárnou, zodpovednostnou povinnosťou tu existuje právo oprávneného požadovať náhradu škody.

To isté platí aj pre zmluvnú zodpovednosť za škodu s tým rozdielom, že sekundárna, zodpovednostná povinnosť a oprávnenie požadovať náhradu škody vzniká ako následok porušenia primárnej povinnosti, kde primárna povinnosť vznikla zo zmluvy. Mimo zmluvnú zodpovednosť za škodu môže tiež vzniknúť ako následok existencie zákonom kvalifikovanej udalosti vyvolávajúcej škodu.¹

Všeobecná úprava mimozmluvnej aj zmluvnej zodpovednosti za škodu je upravená v občianskom zákonníku, podľa ktorého každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti². V prípade inštitútu zodpovednosti za výrobok, ako mimozmluvnej zodpovednosti za škodu upravenej v ZOSVV, ide o povinnosti stanovené zvláštnymi zákonmi, v úvahu by však mohla prichádzať aj povinnosť stanovená samotným občianskym zákonníkom³, kedy v súlade s §10 odst.1 ZOSVV, kde je stanovená špecialita ZOSVV voči občianskemu zákonníku, sa občiansky zákonník použije subsidiárne.

Zodpovednosť za výrobok podľa ZOSVV je zodpovednosťou objektívnou tak ako to vyplýva z §1 ZOSVV, to jest vzniká bez ohľadu na zavinenie. K tomu, aby sa stal výrobca povinným k náhrade škody spôsobenej vadným výrobkom, nie je potrebné jeho zavinenie, to jest nevyžaduje sa jeho vnútorný vzťah k protiprávnemu úkonu, teda vadnému výrobku, a ku škode. Poškodený dokazuje vadu výrobku, škodu a príčinnú súvislosť. Riziko sa tak presúva na výrobcu. Zároveň sa ale argumentuje tým, že výrobcovia sa majú možnosť proti rizikám spojeným so zodpovednosťou za výrobok poistiť a cenu poistenia premietnuť do ceny výrobku.

Zodpovednosť výrobcu za výrobok podľa ZOSVV nie je navyše absolútna, ale prostá, a to s ohľadom na §5 ZOSVV, ktorý stanoví výčet liberačných dôvodov. Dôkazné bremeno týkajúce sa existencie liberačného dôvodu nesie výrobca.

Negatívnym vymedzením aplikovateľnosti ZOSVV na náhradu spôsobenej škody je možné dojsť k záveru, že ZOSVV nie je možné použiť ak ide o výrobky uvedené na trh pred 1. júnom 1998, ak ide o škody spôsobené jadrovými udalosťami, ak ide o prípady

---

¹ Dvořák, J., Švestka, J., Knappová, M., a kol. Občianské právo hmotné. II. svazek. 4. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2006

² §420 občianskeho zákonníku

³ Napríklad §415 občianskeho zákonníku

sprostena zodpovednosti výrobcu, ak ide o veci užívané prevážne k podnikateľským účelom a ak ide o škody nepresahujúce čiastku 500 EUR.

4.3 Jednotlivé ustanovenia ZOSVV.

ZOSVV vo svojom §1 nazvanom **zodpovednosť výrobcu za vadu výrobku**, nepriamo definuje pojem škody pre účely tohto druhu zodpovednosti (škoda na zdraví, usmrtenie, škoda na inej veci než je vadný výrobok a zároveň užíwanej prevažne k iným než podnikateľským účelom), podmienky pre uplatenie nároku na náhradu škody (existencia vady, existencia škody, príčinná súvislosť), stanoví dôkazné bremeno pre poškodeného v otázkach vady výrobku, následne vzniklej škody a príčinnej súvislosti medzi vadou výrobku a škodou (poškodený musí dokázať) a odkazuje na liberačné dôvody, na základe ktorých sa výrobca môže zodpovednosti sprostif (dôkazné bremeno je teda na výrobcovi). Z uvedeného paragrafu vyplýva, že ide o objektívnu zodpovednosť výrobcu s možnosťou liberácie.

O škode samotnej, vade výrobku a liberačných dôvodoch bude pojednané nižšie. Čo sa týka príčinnej súvislosti platí, že najprv sa zisťuje následok, to jest existencia škody a až potom sa zisťuje príčinná súvislosť a ďalej to, či medzi touto príčinou a následkom je skutočne objektívna príčinná súvislosť. Príčinná súvislosť musí byť bezpečne dokázaná, nestačí pravdepodobnosť a dôkaznú povinnosť má poškodený, resp. žalobca. Ak nie je dokázaná príčinná súvislosť medzi vadou výrobku a vzniklou škodou, nemôže byť založená občianskoprávna zodpovednosť za škodu so špecifikami stanovenými v ZOSVV¹.

Samotný nadpis §1 je však nepresný. Nejedná sa o zodpovednosť za vady, ktorá je všeobecne upravená v občianskom a obchodnom zákonníku. Tento nový právny inštitút nemá s klasickými nárokmi z vadného plnenia nič spoločné, existuje nezávisle na tom, či medzi poškodeným a povinným subjektom existuje priamy záväzkový

¹

Hulva, Tomáš. Ochrana spotrebiteľa. 1. vydání. Praha : ASPI Publishing. str. 106

právny vzťah. Navyiac, vrámci tohto právneho inštitútu nedochádza k náhrade škôd vzniklých na vadnom výrobku samotnom.

Obsah práv zo zodpovednosti za vady smeruje funkčne k náprave majetkovej újmy, ktorú predstavuje vada poskytnutého predmetu plnenia a ktorá ako taká tento predmet plnenia znehodnocuje, zatiaľ čo obsah práva zo zodpovednosti za škody smeruje funkčne k náprave až ďalšej vzniklej majetkovej újmy – škody. Práva zo zodpovednosti za vady vyžadujú, aby boli najprv oznámené v stanovenej lehote zodpovednému subjektu a toto neoznámenie je sankcionované ich zánikom (prekluziou).

Naproti tomu práva zo zodpovednosti za škodu podľa ZOSVV nevyžadujú oznámenie škodcovi, toto právo nie je teda jedným z tzv. reklamačných práv. Uplatnenie nároku zo zodpovednosti za vady nevyklučuje nárok na náhradu škody, ktorá z vady vznikla. Preto je nerozhodné, či kupujúci uplatnil pred okamžikom vzniku škody nejaké nároky z titulu zodpovednosti za vady zakúpeného výrobku. Uplatnenie zodpovednosti za škodu nie je ani podmienené ani vylúčené predchádzajúcim či súbežným uplatnením zodpovednosti za vady veci. Predpoklady vzniku týchto práv z oboch foriem zodpovednosti v občianskom práve, ich obsah, funkcia, spôsob uplatnenia i premlčanie sú rôzne. Avšak cestou práva zo zodpovednosti za škodu nie je možné s úspechom následne uplatniť u súdu to, čo tvorilo obsah práv zo zodpovednosti za vady, ktoré buď neboli oprávenenej osobe včas oznámené, alebo u ktorých prešla lehota k ich uplatneniu u súdu, ináč by dochádzalo k obchádzaniu zákona. V praxi sa môže stať, že osoba oprávnená z práva zo zodpovednosti za vady nechá marne uplynúť stanovenú prekluzívnu lehotu k notifikácii zodpovednému subjektu a následne sa pokúša obsah takto zaniklých práv uplatniť za pomoci práv zo zodpovednosti za škodu.

V porovnaní so Smernicou predstavuje §1 ZOSVV spojenie článkov 1, 4 a 9 Smernice.

Nositeľmi zodpovednosti za výrobok sú v prvom rade výrobcovia, keďže hlavným zmyslom danej úpravy je zabrániť uvádzaniu výrobkov do obehu najlepšie priamo vo výrobnom procese. Táto zodpovednosť je však rozšírená i na ďalšie články

distribučného refazca. Zodpovednosť sa tak týka aj subjektov, ktoré sa k výrobku „prihlásia“ uvedením nejakého svojho identifikačného znaku.¹ §2 ZOSVV definuje pojem výrobcu, ktorý je prakticky celý takmer doslovne prevzatý zo Smernice. Novelou v r. 2000² bolo pôvodné znenie §2 preformulované. Z dikcie uvedeného paragrafu vyplýva, že **výrobca** je len jeden z možných zodpovedných subjektov v prípade uplatnenia nárokov poškodeným. Ďalšími zodpovednými subjektami môžu byť dovozca, predajca a iní. Použitie pojmu výrobca ako všeobecného označenia pre všetky zodpovedné subjekty preto nie je najsprávnejším riešením.

Výrobcom sa rozumie výrobca konečného výrobku, suroviny alebo súčasti výrobku, ako i osoba, ktorá uvedie na výrobku svoje meno, ochrannú známku alebo iný rozlišovací znak.

Výrobcom je ďalej podľa §2 písm.b) ZOSVV každá osoba, ktorá vrámci svojej obchodnej činnosti dovezie výrobok za účelom predaja, nájmu alebo iného spôsobu použitia, týmto nie je dotknutá zodpovednosť výrobcu podľa §2 písm.a) ZOSVV. Rozpor so Smernicou nastáva v prípade pojmu „ iný spôsob použitia“. Smernica užíva pojem „iný spôsob distribúcie vrámci svojej obchodnej činnosti“³. Pojem distribúcie je v literatúre chápaný užšie ako pojem použitie.⁴ Výrazným prínosom je fakt, že zodpovedným subjektom sa stáva každý, kto výrobok dovezie i v prípade, že je skutočný (zahraničný) výrobca známy.⁵ Zodpovednosť výrobcu je tak plne zachovaná, ale z pohľadu poškodeného subjektu je rozhodujúca možnosť uplatňovať nárok na náhradu škody u dovozcu. Poškodený tak má možnosť uplatňovať nárok na náhradu škody v rodnom jazyku, prípadne u tuzemského súdu, čo znamená uľahčenie situácie a úsporu nákladov. Praktickým dôsledkom tejto právnej úpravy by malo byť postupné odstránenie predaja takých výrobkov, u ktorých zahraničný výrobca nie je vôbec

---

¹ Právni rádce, r. 2001, č.7, príloha – Ochrana spotrebiteľa v roce 2001, str.VI.

² Zákon č. 209/2000 Sb.

³ „Any form of distribution in the course of his business“, článok 3(2) Smernice

⁴ Honcová, R.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem. Odpovědnost za výrobek. Masarykova Univerzita. Brno. 1999. str. 136

⁵ Záruba, P. Odpovědnost za výrobek v České republice, ve Slovenské republice a v Evropské unii. ECON publishing, s.r.o.. Brno 2001.

známy a ďalej by sa už nemali vyskytovať prípady predaja výrobkov bez návodu v čestine.¹

V súlade s §2 písm.c) je za výrobcu a teda zodpovedný subjekt považovaný každý dodávateľ výrobku za podmienky, že nemôže byť určený výrobca podľa písm.a), pokiaľ v lehote jedného mesiaca od uplatnenia nároku na náhradu škody neoznámí poškodenému totožnosť výrobcu. To isté platí v prípade dovozu, pokiaľ nie je známa osoba, ktorá výrobok doviezla podľa písm.b), i keď je výrobca podľa písm.a) známy. Poškodený subjekt teda môže požadovať označenie zodpovedného subjektu od ktoréhokoľvek dodávateľa v distribučnom reťazci. Pokiaľ bude zodpovedný subjekt správne a včas označený a bude existovať, potom je dodávateľ výrobku od zodpovednosti za výrobok oslobodený. Naopak dodávateľ, ktorý takto nepostupuje, zodpovedá v rámci zodpovednosti za výrobok a na neskoršie oznámenie totožnosti zodpovedného subjektu nebude braný zreteľ.² Či a akým spôsobom dôjde k vysporiadaniu medzi dodávateľom a výrobcom zostáva mimo sféry záujmov spotrebiteľa. Toto ustanovenie reaguje na bežnú prax, kedy od výrobcu ku spotrebiteľovi nevedie cesta priamo, ale mnohokrát aj cez niekoľko distribútorov, z ktorých každý má svojho dodávateľa a svojho odberateľa. Na rozdiel od Smernice³ stanoví ZOSVV poškodenému subjektu jednomesačnú lehotu od uplatnenia nároku na náhradu škody pre oznámenie totožnosti výrobcu alebo osoby, ktorá mu výrobok dodala.

V prípade, že subjektov zodpovedných za škodu spôsobenú vadným výrobkom je viac, z textu ZOSVV a platných právnych predpisov vyplýva nasledujúce riešenie. Ak naplnia viac osôb kritéria zodpovedného výrobcu v zmysle ZOSVV, vzniká medzi nimi solidárna zodpovednosť za škodu⁴. Ak by subjektami zodpovednými za škodu spôsobenú vadným výrobkom boli výrobcovia v zmysle ZOSVV a zároveň tretie osoby, ktoré nie sú výrobcami v zmysle ZOSVV, to znamená škoda by vznikla jednak

¹ Záruba, P. Odpovědnost za výrobek v České republice, ve Slovenské republice a v Evropské unii. ECON publishing, s.r.o.. Brno 2001

² Honcová, R.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem. Odpovědnost za výrobek. Masarykova Univerzita. Brno. 1999

³ Čl. 3(3) Smernice – primeraná lehota

⁴ §7a odst.1 ZOSVV

v dôsledku vady výrobku a jednak ako dôsledok jednania alebo opomenutia týchto tretích osôb, ZOSVV v takomto prípade vylučuje solidárnu zodpovednosť¹. Výrobcovia, ktorí plnili, majú voči týmto tretím osobám možnosť následného postihu na základe §7 odst. 2 ZOSVV.

Praktickým dôsledkom úpravy obsiahnutej v §2 by malo byť zodpovednejšie správanie dodávateľov, predajcov, distribútorov v zmysle výberu kvalitných výrobkov zaručujúcich vysokú mieru bezpečnosti spotrebiteľa a vedenia evidencie o svojich obchodných aktivitách, vrámci ktorých by mohlo dôjsť k uplatneniu nárokov zo zodpovednosti za výrobok.

Ustanovenie §3 ZOSVV vymedzuje pojem **výrobok** ako akúkoľvek hnutelnú vec, ktorá bola vyrobená, vyťažená alebo ináč získaná bez ohľadu na stupeň jej spracovania a je určená k uvedeniu na trh. Výrobkom je zároveň súčasť a príslušenstvo veci hnuteľnej i nehnuteľnej a za výrobok sa považuje aj elektrina. Z uvedeného vyplýva, že výrobkom nie je nehnuteľnosť Táto definícia je odlišná od definície výrobku pred prijatím novely v júni roku 2000², kedy poľnohospodárske a lesné prírodné produkty a zver neboli považované za výrobok pokiaľ neprešli prvotným spracovaním. Tieto uvedené produkty a zver sa po uvedenej novele v júni roku 2000 stali súčasťou pojmu výrobok bez výnimky a v dôsledku uvedenej novely rozlišujeme v praxi tri kategórie výrobkov. Na výrobky uvedené na trh pred 1. júnom 1998 sa ZOSVV nevzťahuje vôbec Na výrobky uvedené na trh v období medzi 1. júnom 1998 a 31. augustom 2000 sa ZOSVV vzťahuje v pôvodnom znení a na výrobky uvedené na trh od 1. septembra 2000 sa vzťahuje ZOSVV v znení zákona č. 209/2000 Sb. Dátum uvedenia výrobku na trh je kľúčový pre posúdenie zodpovednosti výrobcu za škodu spôsobenú vadným výrobkom.³

---

¹ §7 odst.1 ZOSVV

² Zákon č. 209/2000 Sb.

³ Záruba, P. Odpovědnost za výrobek v České republice, ve Slovenské republice a v Evropské unii. ECON publishing, s.r.o.. Brno 2001

Uvedenie výrobku na trh je pojem, ktorý Smernica nepoužíva. Tá pracuje s pojmom uvedenie do obehu.¹ Termín „uvedenie výrobku na trh“ v ZOSVV je reakciou českej legislatívy na zákon č. 22/1997 Sb., v ktorom bol tento termín použitý. Výrobok môže byť uvedený do obehu bez toho aby bol uvedený na trh. Okamžik uvedenia výrobku do obehu bude vždy predchádzať alebo prebiehať súčasne s uvedením výrobku na trh.² Z toho vyplýva, že ZOSVV nie je kompatibilný so Smernicou všade tam, kde nahradzuje pojem „uvedenie do obehu“ pojmom „uvedenie na trh“.

Vada výrobku je definovaná v §4 ZOSVV pomocou „nebezpečnosti“ výrobku. Vada výrobku je teda v tomto význame a pre účely ZOSVV dôvodom zodpovednosti za škodu spôsobenú nebezpečným, to jest vadným, výrobkom a nie dôvodom zodpovednosti za vady.³ ZOSVV tiež používa pojem bezpečnosti výrobku pri vymedzení vadnosti výrobku. Výrobok je vadný, ak z hľadiska bezpečnosti jeho užitia nezaručuje vlastnosti, ktoré je možné od neho oprávnene očakávať najmä s ohľadom na prezentáciu výrobku vrátane poskytnutých informácií, alebo predpokladaný účel ku ktorému má výrobok slúžiť, alebo dobu, kedy bol výrobok uvedený na trh. ZOSVV ďalej stanoví, že výrobok nie je možné považovať za vadný len z dôvodu, že neskôr bol uvedený na trh výrobok dokonalejší.

Smernica používa termín „účel, o ktorom je možné rozumne predpokladať, že mu má výrobok slúžiť“⁴ namiesto termínu „predpokladaný účel, ku ktorému má výrobok slúžiť“. Účel, o ktorom je možné rozumne predpokladať, že mu má výrobok slúžiť, bude stanovený tak, že „rozumná“ osoba stanoví predpoklad, k akému účelu má výrobok slúžiť. Naproti tomu predpokladaným účelom, ku ktorému má výrobok slúžiť, je uspokojenie určitej potreby, ktorá tu existovala a na ktorú výrobca reagoval tak, že vyrobil daný výrobok a tak uspokojil túto potrebu. Tvar výrobku, jeho balenie

¹ Čl. 7 písm. a) Smernice

² Honcová, R.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem. Odpovědnost za výrobek. Masarykova Univerzita. Brno. 1999

³ Právní rozhledy, r. 1999, č. 5, str. 247. Veselý, Jan: Odpovědnost výrobců za škodu způsobenou vadou výrobku v právním řádu ČR.

⁴ Čl. 6 odst. 1 písm.c) Smernice („the use to which it could reasonably be expected that the product would be put“)

alebo konštrukcia môžu nabádať k jeho použitiu k inému než predpokladanému účelu, ale toto použitie môže byť stále v rámci rozumne predpokladaného účelu. ZOSVV teda používa termín, ktorý dovoľuje užší výklad než Smernica.

Na rozdiel od ZOSVV Smernica znovu používa termín „uviedenie do obehu“ namiesto uvedenie výrobku na trh“ použitom v §4 odst.1 písm.c) ZOSVV.

V prípade, že poškodený nemôže z nejakého dôvodu dokázať konkrétnu vadu popísanú v tomto ustanovení, mal by sa obrátiť na vecne a miestne príslušný súd so žalobou na náhradu škody podľa občianskeho zákonníka

Smernica i ZOSVV vychádzajú z režimu objektívnej zodpovednosti, ktorá je nezávislá na zavinení a zodpovedný subjekt sa môže sprostíť zodpovednosti za škodu z dôvodov stanovených právnym predpisom, to znamená len vo výslovne uvedených prípadoch. Pri dokázaní taxatívne vypočítaných dôvodov v ZOSVV sa zodpovedný subjekt môže úplne alebo čiastočne sprostíť zodpovednosti za výrobok¹. Taxatívny výčet **vyvíňovacích dôvodov** je uvedený v §5, pričom odst.1 sa týka výrobcov finálnych výrobkov i výrobcov súčastí, §5 odst.2 sa naproti tomu týka len výrobcov súčastí finálneho výrobku. Na základe §5 odst.3, ktorý sa týka výrobcov finálnych výrobkov a tiež výrobcov súčastí, sa môžu výrobcovia dovoľávať čiastočného alebo úplného sprostenia zodpovednosti, ak dokážu, že vznik škody spôsobil svojím jednaním alebo opomenutím poškodený alebo osoba, za ktorú je poškodený zodpovedný. To, že výrobcovia sa skutočne nemôžu dovoľávať žiadnych iných vyvíňovacích dôvodov, je zdôraznené v poslednej vete §1 ZOSVV, ktorá stanoví, že výrobca sa môže sprostíť zodpovednosti len na základe skutočností stanovených v §5 ZOSVV.

Podľa prvého liberačného dôvodu obsiahnutého v §5 odst.1 písm.a) ZOSVV sa výrobca sprostí zodpovednosti za výrobok ak dokáže, že výrobok neuviedol na trh. Tento liberačný dôvod reaguje na skutočnosť, že uvedenie výrobku na trh je dobrovoľný akt zo strany výrobcu. Preto je na mieste, že výrobca neponesie zodpovednosť za výrobok ,

---

¹ Právní rozhledy, r. 1999, č. 5, Veselý, Jan: Odpovědnost výrobců za škodu způsobenou vadou výrobku v právním řádu ČR, str. 247.

ktorý mu bol napríklad ukradnutý. Navyiac, podmienka uvedenia výrobku na trh v praxi znamená, že výrobca nebude zodpovedný (podľa ZOSVV) za škody, ktoré vznikli ako následok vad napríklad prototypov, skúšobných modelov alebo vzorkov (napríklad liečiv, ktoré sa pred vlastným uvedením na trh skúšajú na dobrovoľníkoch) a pod.¹

Smernica obsahuje tento dôvod vo svojom článku 7 písm.a), na rozdiel od ZOSVV a v súlade s tým čo bolo uvedené vyššie užíva termín „uvedenie do obehu“.

Podľa ďalšieho liberačného dôvodu² sa výrobca sprostí zodpovednosti za výrobok ak dokáže, že s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam je možné predpokladať, že vada výrobku, ktorá spôsobila škodu, neexistovala v dobe, kedy výrobca uviedol výrobok na trh, alebo nastala neskôr. Okamžiku uvedenia výrobku na trh predchádza proces jeho priemyslového a iného spracovania, pričom v priebehu tohto procesu najčastejšie dochádza ku vzniku vady výrobku. Je teda na mieste požadovať, aby výrobca bol zodpovedným subjektom, keďže vada, ktorá je predpokladom následnej škody, vznikla v dôsledku jeho aktívneho pričinenia alebo naopak nečinnosťou a dá sa predpokladať, že bolo v silách výrobcu vadu zistiť a odstrániť, eventuálne zamedziť vzniku vady.³ Použitie termínu „s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam je možné dôvodne predpokladať“ znamená posilnenie dôkazného bremena na strane výrobcu.⁴

Výrobca ďalej nebude zodpovedný pokiaľ dokáže, že výrobok nevyrobil pre predaj alebo inú formu použitia pre podnikateľské účely a ani že výrobok nebol vyrobený alebo ním šírený vrámci jeho podnikateľskej činnosti.⁵

Smernica, na rozdiel od ZOSVV, používa odlišnú terminológiu vo svojom článku 7 písm.c) . Namiesto „použitie pre podnikateľské účely“ používa Smernica v preklade termín „distribúcia pre hospodárske účely“⁶, kedy pojmy distribúcia a použitie zrejme

¹ Záruba, P. Odpovědnost za výrobek v České republice, ve Slovenské republice a v Evropské unii. ECON publishing, s.r.o.. Brno 2001, str. 52.

² §5 odst.1 písm.b) ZOSVV

³ Záruba, P. Odpovědnost za výrobek v České republice, ve Slovenské republice a v Evropské unii. ECON publishing, s.r.o.. Brno 2001, str. 53.

⁴ Právní radce, r. 2001, č.7, JUDr. Jiří Nesnídal, příloha – Ochrana spotřebitele v roce 2001, str.VI.

⁵ §5 odst.1 písm.c) ZOSVV

⁶ „Distribution for economic purpose“

nie sú synonymá. Navyiac, tam kde český zákonodarca používa na dvoch rôznych miestach v §5 odst.1 písm.c) pojem „podnikateľský“¹, Smernica používa dva rôzne anglické termíny². Český preklad tohto ustanovenia nie je teda pravdepodobne v súlade so znením Smernice, keďže odlišná terminológia mala pravdepodobne viesť k odlišne preloženým výrazom³.

Tento liberačný dôvod reaguje na situácie, kedy výrobca výrobok síce vyrobí, ale tento nie je určený k šíreniu – uvedeniu na trh. Toto ustanovenie má byť aplikované v súvislosti napríklad s exponátmi určenými na výstavy, so skúšobnými vzorkami, s modelmi výrobkov alebo ich zmenšenými kópiami a pod. V niektorých prípadoch nebude mať výrobca problém dokazovať, že výrobok nebol určený pre spotrebiteľskú verejnosť, najmä pokiaľ pôjde o rôzne prototypy, modely a pod. Vo väčšine prípadov však bude dokazovanie veľmi obtiažne a zdĺhavé a to najmä u výrobkov, ktoré sa bežne uvádzajú na trh (napríklad výrobok odcudzený v priebehu veľtrhu a následne jeho ilegálny predaj na trhu). V tomto prípade vystupuje znovu do popredia prvoradý motív pre komplexnú úpravu zodpovednosti za výrobok a tým je maximálna ochrana poškodeného subjektu (najčastejšie spotrebiteľa).

Ďalším liberačným dôvodom je skutočnosť, že vada výrobku je dôsledkom plnenia tých ustanovení právnych predpisov, ktoré sú pre výrobcu záväzné. Užitie slovesa „plnenie“ nie je vhodné v tom zmysle, že plnenie požiadavkov konkrétneho právneho predpisu neznamena nutne splnenie týchto požiadavkov.⁴ Ak v prípade chybnjej interpretácie právneho predpisu výrobcom alebo nedostatočnej dôslednosti zo strany výrobcu tieto požiadavky nesplní riadne (napriek tomu, že ich do tej doby skutočne plnil ako to požaduje doslovne ZOSVV) a v dôsledku toho vznikne vada výrobku, z doslovného znenia §5 odst.1 písm.d) výslovne nevyplýva, že sa nejedná o liberačný dôvod a výrobca by sa aj za takýchto okolností mohol zodpovednosti sprostíť. Z dôvodovej správy k ZOSVV však vyplýva, že zákonodarca mal na mysli riadne

¹ „podnikatelské účely“, „podnikatelská činnosť“

² „economic purpose“, „business“

³ Vhodnejší by bol preklad termínu „economic purpose“ ako hospodársky účel a pojem „in the course of business“ ponechať ako „podnikatelská činnosť“

⁴ Záruba, P. Odpovědnost za výrobek v České republice, ve Slovenské republice a v Evropské unii. ECON publishing, s.r.o.. Brno 2001, str. 192.

plnenie a splnenie požiadavkov stanovených právnymi predpismi.¹ Užitie slovesa „splniť“ namiesto „plniť“ by minimálne zabránilo možným sporom a špekuláciám.

Podstata tohto vyviňovacieho dôvodu spočíva v tom, že výrobca presne plnil a splnil príkazy uložené odbornými, technickými, hygienickými a inými predpismi a v dôsledku toho vyrábal vadné výrobky, ktoré následne spôsobili škodu. Ak by výrobca tieto príkazy neplnil, vznikla by absurdná situácia, kedy by síce vyrábal bezpečné (bezvadné) výrobky, ale za porušovanie uvedených predpisov by bol postihnuteľný a pravdepodobne by tieto výrobky ani na trhu nemohol predávať.² Tento liberačný dôvod poukazuje na nutnosť spolupráce a súčinnosti príslušných štátnych orgánov s jednotlivými výrobcami s cieľom vydávať predpisy pre výrobu bezpečných a bezvadných výrobkov.

Z hľadiska kompatibility so Smernicou, §5 odst.1 písm.d) používa termín „záväzný právny predpis“, zatiaľčo Smernica pracuje s termínom „záväzné predpisy vydané orgánmi verejnej moci“³.

Podľa piateho liberačného dôvodu sa výrobca sprostí zodpovednosti za výrobok pokiaľ dokáže, že stav vedeckých a technických znalostí v dobe, keď uviedol výrobok na trh, neumožnil zistiť vadu výrobku.⁴

Stav vedeckých a technických poznatkov sa chápe ako stav vo všeobecnom zmysle, nie v prípade jednotlivých konkrétnych výrobkov a stav znalostí konkrétneho výrobcu. Česká republika nevyužila možnosť derogácie tohto ustanovenia danú Smernicou v článku 15 odst.1. O výhodách a nevýhodách ponechania respektíve derogácií daného ustanovenia v právnych poriadkoch jednotlivých členských štátov je uvedené vyššie v časti o Správe Fondazione Rosselli⁵.

---

¹ Důvodová zpráva k ZOSVV, <http://www.psp.cz/eknih/1996ps/tisky/t023600.htm>

² Záruba, P. Odpovědnost za výrobek v České republice, ve Slovenské republice a v Evropské unii. ECON publishing, s.r.o., Brno 2001, str. 54.

³ Čl. 7 písm.d) Smernice

⁴ §5 odst.1 písm.e) ZOSVV

⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/2004-06-dev-risk-clause-study_en.pdf

Výrobcom súčastí výrobkov je určený v poradí šiesty liberačný dôvod¹, kedy sa výrobca sprostí zodpovednosti za výrobok pokiaľ dokáže, že vada bola spôsobená konštrukciou výrobku, do ktorého bola súčasť výrobku zapracovaná, alebo bola spôsobená návodom k výrobku. Toto ustanovenie chráni výrobcu súčastí výrobku v prípade, kedy tento vyrába bezpečné a kvalitné výrobky, ktoré sa však zapracovaním do konečného výrobku, konštrukciou konečného výrobku či nesprávnym návodom k finálnemu výrobku stanú vadnými. V praxi je však obtiažne pre výrobcu súčastí výrobku horeuvedené dokázať a sprostíť sa tak spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti za výrobok.

§5 odst.3 ZOSVV obsahuje ďalší liberačný dôvod, podľa ktorého sa výrobca úplne alebo čiastočne sprostí zodpovednosti za výrobok, pokiaľ dokáže, že vznik škody spôsobil svojim jednaním alebo opomenutím poškodený, alebo tretia osoba, za ktorú je poškodený zodpovedný. Toto ustanovenie teda poskytuje výrobcovi čiastočnú obranu v tom, že môže dokázať, že časť škody by nebola vznikla, ak by nebolo zavineného správania poškodenej osoby. V náväznosti na tento dôkaz týmto výrobca spochybní príčinnú súvislosť medzi vadou výrobku a vznikom škody určitého rozsahu. V závislosti na intenzite a rozsahu zavineného správania poškodeného sa nakoniec môže jednať o čiastočné alebo úplné vyvinenie výrobcu.

§6a ZOSVV stanoví, že výrobca je povinný nahradiť škodu na veci, za ktorú zodpovedá, len v čiastke prevyšujúcej čiastku vypočítanú z 500 eur kurzom devízového trhu, vyhláseným Českou národnou bankou v deň, v ktorom škoda vznikla alebo bola zistená.

Smernica stanoví uvedenú hranicu 500 eur pre vecné škody vo svojom článku 9, kde navyše, na rozdiel od ZOSVV uvádza, že tento článok sa netýka vnútroštátnych právnych predpisov o náhrade nemateriálnych škôd

Škody na zdraví a na živote sú hradené v plnej výške a nie sú obmedzené ani minimálnou ani maximálnou čiastkou. Navyše, nebola využitá možnosť daná článkom

---

¹ §5 odst. 2 ZOSVV

16 Smernice limitovať maximálnu čiastku náhrady škôd spôsobených smrťou a na zdraví.

Nepriamo je škoda samotná definovaná v §1 ZOSVV, ktorý je rozobraný vyššie.

Pri určení spôsobu a rozsahu (výšky) náhrady škody bude v súlade s §10 ZOSVV nutné podporne aplikovať príslušné ustanovenia občianskeho zákonníku.

Na vzniku škody sa vedľa výrobcu a poprípadе poškodeného môžu podieľať najmä vrámci distribučného reťazca i ďalšie, tretie osoby. Táto skutočnosť, na rozdiel od zavinenia poškodeného, nemá vplyv na rozsah zodpovednosti výrobcu za výrobok. Podľa §7 odst.1 ZOSVV zodpovedá výrobca za škodu v plnom rozsahu, pokiaľ škoda vznikne v dôsledku vady výrobku a súčasne **jednaním alebo opomenutím tretej osoby**. Výrobca však môže voči tejto tretej osobe uplatňovať postih ako dôsledok jeho jednania alebo opomenutia, ktoré prispelo k vzniku škody.¹ Proti tretím osobám má teda výrobca, ktorý plnil, postih na základe §7 odst.2 ZOSVV (nie podľa §440 občianskeho zákonníka).²

Smernica obsahuje korešpondujúce ustanovenie v článku 8 odst.1. Smernica síce neobsahuje výslovné zakotvenie práva na postih voči tretej osobe, ale vo vete prvej článku 8 odst.1 vnútroštátnu úpravu v tomto zmysle výslovne pripúšťa.³

§7a ZOSVV stanoví pravidlá **spoločnej zodpovednosti výrobcov** pre prípady, kedy za tú istú škodu zodpovedajú spoločne a nerozdielne. Poškodený môže uplatniť nárok na náhradu škody voči ktorémukoľvek z nich a vzájomné vysporiadanie výrobcov sa prevedie podľa účasti každého z nich⁴. Toto ustanovenie je kompatibilné so znením Smernice.⁵

---

¹ §7 odst.2 ZOSVV

² Právní rozhledy, r. 1999, č. 5, Veselý, Jan: Odpovědnost výrobců za škodu způsobenou vadou výrobku v právním řádu ČR, str. 248.

³ Honcová, R.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem. Odpovědnost za výrobek. Masarykova Univerzita. Brno. 1999. str. 150

⁴ §7a odst.3 ZOSVV

⁵ Článek 5 Smernice

Povinnosť výrobcu nahradiť škodu spôsobenú vadným výrobkom nie je možné podľa §8 ZOSVV dopredu **vylúčiť ani obmedziť** jednostranným prehlásením alebo dohodou. Ujednania, ktoré by takéto vylúčenia alebo obmedzenia umožňovali, sú neplatné od samého začiatku. V kontexte subsidiárneho použitia občianskeho zákonníka je však toto ustanovenie nadbytočné, keďže nemožnosť dopredu vylúčiť alebo obmedziť zodpovednosť vyplýva z toho, že vylúčenie alebo obmedzenie zodpovednosti výrobcu nahradiť škodu spôsobenú vadou výrobku, či už jednostranným prehlásením alebo dohodou, je v rozpore so zákonom a teda absolútne neplatné (viď §39 a §574 odst.2 občianskeho zákonníka).¹

Smernica obsahuje úpravu tejto problematiky jednak v preambule a jednak v článku 12. V preambule je uvedené, že cieľom dosiahnutia účinnej ochrany spotrebiteľa by nemala byť pripustená žiadna zmluvná derogácia zodpovednosti výrobcu vo vzťahu k poškodenej osobe. Smernica v článku 12, na rozdiel od ZOSVV nestanoví, že takéto ujednania (respektíve zmluvná derogácia) o vylúčení alebo obmedzení zodpovednosti sú neplatné od samého začiatku.

Ustanovenie §9 ZOSVV obsahuje subjektívnu **premlčaciu lehotu** pre uplatnenie nárokov na náhradu škody vrámci zodpovednosti za výrobok. Podľa tohto ustanovenia sa právo na náhradu škody podľa ZOSVV premlčí za tri roky odo dňa, kedy sa poškodený dozvedel alebo s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam je možné dôvodne predpokladať, že sa mohol dozvedieť o škode, vade výrobku a totožnosti výrobcu. Subjektívna premlčacia lehota je teda vrámci zodpovednosti za výrobok trojročná a v porovnaní s občianskym zákonníkom², kde je upravená subjektívna premlčacia lehota pre nároky zo zodpovednosti za škodu ako lehota dvojročná, dlhšia. ZOSVV je zvláštnym predpisom kvšeobecnej úprave premlčacej doby v §106 občianskeho zákonníku a vylučuje tak podporné použitie §106 občianskeho zákonníku.

---

¹ Právní rozhledy, r. 1999, č. 5, Veselý, Jan: Odpovědnost výrobců za škodu způsobenou vadou výrobku v právním řádu ČR, str. 248.

² §106 zákona č. 40/1964 Sb.

Smernica zhodne so ZOSVV stanoví subjektívnu premlčaciu lehotu ako trojročnú. Rozdiel medzi Smernicou a ZOSVV je viditeľný v použití rozdielnej terminológie. Smernica pracuje s termínom „žalobca“. Vzhľadom k tomu, že zodpovednosť za výrobok je spojená tiež so škodou, ktorá spočíva v usmrtení osoby, je zrejmé, že nároky z tejto zodpovednosti nemôže uplatňovať sám poškodený. Poškodeným tiež môže byť neplnoletý alebo osoba s obmedzenou spôsobilosťou k právnym úkonom. Užitie termínu „žalobca“ alebo „oprávnený“ namiesto termínu „poškodený“ by bolo preto vhodnejšie.¹

§9a ZOSVV stanoví, že právo na náhradu škody podľa ZOSVV zaniká uplynutím 10 rokov odo dňa, kedy výrobca uviedol na trh vadný výrobok, ktorý spôsobil škodu. To neplatí pokiaľ v uvedenej dobe bol nárok na náhradu škody uplatnený na súde. ZOSVV je kompatibilný so Smernicou, ktorá upravuje túto problematiku v článku 11, s výnimkou už spomínaného rozdielu medzi použitím termínov „vedenie na trh“ a „vedenie do obehu“.

Lehoty uvedené v §9 a v §9a sú kumulatívne, a je nutné uplatnenie nároku poškodeného voči výrobcovi za súčasného behu oboch týchto lehôt, pričom začiatok a koniec každej z nich je stanovený individuálne. Pre uplatnenie nároku na náhradu škody v rámci zodpovednosti za výrobok má poškodená osoba k dispozícii lehotu v maximálnej dĺžke tri roky od okamžiku, kedy sa dozvedela alebo s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam je možné dôvodne predpokladať, že sa mohla dozvedieť o škode, vade výrobku, totožnosti výrobcu, pokiaľ táto lehota začne bežať najneskôr sedem rokov po uvedení výrobku na trh.

Okrem ZOSVV sa problematikou zodpovednosti za škodu spôsobenou vadným výrobkom zaoberá tiež občiansky zákonník V ňom je zakotvená jednak všeobecná úprava zodpovednosti za vady a zodpovednosti za škodu a jednak zvláštna úprava

---

¹ Honcová, R.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem. Odpovědnost za výrobek. Masarykova Univerzita. Brno. 1999, str.198

vzťahujúca sa k jednotlivým zmluvným typom (napríklad ku kúpnej zmluve, k zmluve o dielo, k zmluve o zhotovení veci na objednávku). Obe úpravy pôsobia tak vedľa seba, pričom §10 odst.1 ZOSVV umožňuje **použitie občianskeho zákonníku** len vtedy, keď ZOSVV nestanoví inak. Týmto je ZOSVV vymedzený voči občianskemu zákonníku ako zákon zvláštny.

ZOSVV ďalej zakotvuje dispozíciu poškodeného v oblasti voľby právneho režimu náhrady vzniklej škody¹. Poškodený tak môže uplatniť právo na náhradu škody buď podľa všeobecnej úpravy zodpovednosti za škodu, alebo podľa ZOSVV. Táto možnosť však vyplýva i zo samotného vzťahu ZOSVV a občianskeho zákonníku

ZOSVV stanoví omnoho prísnejšie podmienky zodpovednosti výrobcu, resp. iného zodpovedného subjektu, a poškodenému tak uľahčuje jeho procesné postavenie. Na druhej strane však ZOSVV pokrýva len určitý výsek situácií (napríklad stanovením dolného limitu vzniklej škody pre uplatnenie nároku, alebo podmienky, že vadný výrobok musí byť určený a užívaný prevažne k podnikateľským účelom). Preto najmä v prípadoch, kedy ZOSVV nie je možné aplikovať, je možné sa práva na náhradu škody vzniklej vadným výrobkom domáhať alternatívne i na základe občianskeho zákonníku.

V úvahu prichádza prípad, kedy napríklad predávajúci porušil plnením vadného výrobku svoju zmluvnú povinnosť plniť riadne, teda plniť bez vad. V takomto prípade, však môže náhradu škody s úspechom uplatňovať osoba, ktorá je s predávajúcim v zmluvnom vzťahu (napríklad kupujúci), nie však tretia osoba, ktorá bola vadným výrobkom napríklad poškodená na zdraví. Zodpovednosť za škodu sa tu riadi §420 občianskeho zákonníku a teda princípom prezumovaného zavinenia, kedy predávajúci má možnosť sa zodpovednosti sprostíť vyvinením na základe §420 odst.3 občianskeho zákonníku.

V úvahu prichádza tiež prípad zodpovednosti za škodu ako následku porušenia primárnej mimozmluvnej zákonnej povinnosti, to jest §420 občianskeho zákonníku v spojitosti s §415 občianskeho zákonníku, resp. v spojitosti s ustanoveniami zvláštnych

---

¹ §10 odst.2 ZOSVV

zákonov, napríklad §8 zákona č. 22/1997 Sb.¹, alebo zákona č. 634/1992 Sb.², ktoré zakazujú vadné (nebezpečné) výrobky, to jest výrobky neposkytujúce za bežných alebo rozumne predvídateľných podmienok užitia zdravie, majetku a životnému prostrediu legitímne očakávanú bezpečnosť. Za škodu tu zodpovedá nielen osoba, ktorá je s poškodeným v zmluvnom vzťahu, ale tiež výrobca vadného výrobku (prípadne dovozca či distributér). Prípadne môžu zodpovedať solidárne, avšak tiež podľa všeobecnej úpravy zodpovednosti za škodu v §420 občianskeho zákonníku, na základe princípu prezumovaného zavinenia, kedy má každý z nich možnosť sa zo zodpovednosti za škodu vyviníť. Právo na náhradu škody by v tejto situácii mohla s úspechom uplatniť vadným výrobkom poškodená tretia osoba. Povinnosť vyrobiť bezpečný výrobok vyplýva zo zvláštnych právnych predpisov. Ak nie je možné zistiť, ktorá konkrétna povinnosť bola porušená, je možné porušenie povinnosti konštruovať podľa všeobecného dôvodu zakotveného v §415 občianskeho zákonníku.³

Ustanovenie §11 ZOSVV stanoví prípady vylúčenia použitia zákona. ZOSVV sa nevzťahuje na prípady náhrady škôd spôsobených jadrovými udalosťami, ktoré sú upravené medzinárodnými zmluvami, ktorými je Česká republika viazaná a ktoré boli vyhlásené, a na uplatnenie zodpovednosti za škodu spôsobenú vadou výrobku uvedeného na trh pred nadobudnutím účinnosti ZOSVV.

Smernica vo svojom článku 14, zhodne so ZOSVV, vylučuje zo svojej pôsobnosti škody spôsobené jadrovými haváriami, na ktoré sa vzťahujú medzinárodné dohody ratifikované členskými štátmi.

V článku 17 Smernica upravuje taktiež zásadu retroaktivity, podobne ako to stanoví druhá časť §11 ZOSVV. Rozdiel je znovu v použití pojmov „uviedenie do obehu“ a „uviedenie na trh“.

---

¹ Zákon č. 22/1997 Sb. o technických požiadavkách na výrobky

² Zákon č. 634/1992 Sb., o ochrane spotrebiteľa

³ Právni rádce, r. 1999, č. 3, str. 26. Veselý, Jan.: Evropský metr na výrobky.

Na základe §12 ZOSVV tento zákon nadobudol **účinnosť** 1. júna 1998 a zmeny, ku ktorým došlo na základe zákona č. 209/2000 Sb. sú účinné od 1. septembra 2000.

4.4 Zhrnutie.

Z hľadiska zlučiteľnosti s právom ES nie je možné hodnotiť právnu úpravu predstavovanú ZOSVV ako plne zlučiteľnú. Obsahuje aj iné odchýlky, než tie ktoré Smernica pripúšťa. Tieto odchýlky, ktoré sú popísané vyššie u každého paragrafu ZOSVV zvlášť, sú väčšinou terminologické nepresnosti, respektíve nie vždy presný preklad. Najvýznamnejšou terminologickou nepresnosťou je pravdepodobne použitie termínu „uviedenie na trh“ namiesto „uviedenie do obehu“. Napriek tomu je možné konštatovať, že súčasné znenie ZOSVV po jeho novelizácii¹ je so Smernicou kompatibilnejšie než znenie ZOSVV účinné do roku 2000.

---

¹ Zákon č. 209/2000 Sb.

5. Záver.

Zámerom Smernice nebolo a nie je dosiahnuť v oblasti zodpovednosti za výrobok úplnej harmonizácie. Cieľom je predovšetkým zabezpečiť, aby členské štáty vo svojich právnych poriadkoch upravili určité štandardy založené Smernicou a odchyľili sa od Smernice tam, kde im to je dovolené. Smernica takto nepriamo predpokladá „neúplnú harmonizáciu“, ako to napríklad vyplýva z článku 13 Smernice a možnosti ponechať v právnych poriadkoch členských štátov systémy zodpovednosti za škodu, ktoré tu existovali ešte pred prijatím Smernice. Na druhej strane táto „neúplná harmonizácia“ je aj výsledkom ďalších okolností, ako je napríklad nesprávna a neúplná transpozícia Smernice¹. Ďalším dôvodom „neúplnej harmonizácie“ je nesprávna interpretácia ustanovení Smernice súdmi členských štátov. Táto situácia je riešená Súdnym dvorom ES vrámci rozhodovania o predbežných otázkach. Domnievam sa, že k zlepšeniu tejto situácie by mohlo prispieť umožnenie národným súdom jednotlivých členských štátov oboznamovať sa navzájom so svojimi rozhodnutiami v oblasti zodpovednosti za výrobok. Táto prax by mohla byť nielen zdrojom názorov medzi súdmi členských štátov navzájom, ale zároveň interpretačným vodítkom a viesť k jednotnému výkladu Smernice, uľahčiť prácu Súdnemu dvoru ES a Komisii ES pri monitorovaní praktického fungovania a dopadu Smernice.

---

¹ Vid' vyššie kapitola 2.3

Literatúra

- Pöyhönen , J.: An Introduction to Finnish Law, Finnish Lawyers' Publishing, Helsinki, 2002
- Labíková, R.: Obecná bezpečnost výrobků, technické požadavky na výrobky, odpovědnost za výrobek, Masarykova univerzita, Brno, 2001
- Honcová, R.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem, odpovědnost za výrobek, Masarykova Univerzita, Brno, 1999
- Záruba, P.: Odpovědnost za výrobek v České republice, Slovenské republice a v Evropské Unii. ECON publishing s.r.o., Brno, 2001
- Důvodová zpráva k návrhu zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou vadným výrobkem
- Hulva, T.: Ochrana spotřebitele, ASPI a.s., 2004
- Dvořák, J., Švestka, J., Knappová, M., a kol.: Občanské právo hmotné, II. Svazek, 4. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2006
- Švestka, J., Jehlička, O., Kratochvíl, M.: Právní ochrana spotřebitele v ČR, C. H. Beck, 1999
- Pelikán, M.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem, Právní rádce, r. 1998, č. 3, str. 8 a násl.
- Veselý, J.: Evropský metr na výrobky, Právní rádce, 1999, č. 3, str. 24 a násl.
- Král, R.: K zákonu o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku a jeho slučitelnosti s úpravou ES, Právní rozhledy, r. 1999, č. 7, str. 420 a násl.
- Veselý, J.: Odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku v právním řádu ČR, Právní rozhledy, r. 1999, č. 5, str. 244 a násl.
- Nesnídal, J.: Ochrana spotřebitele v roce 2001, Právní rádce, r. 2001, č. 7, str. VI a násl.
- http://eur-lex.europa.eu/RECH_jurisprudence.do
- http://eur-lex.europa.eu/RECH_legislation.do
- <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/>

- http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/studies/lovells-study_en.pdf
- http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/2004-06-dev-risk-clause-study_en.pdf
- http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/1999-greenpaper/com1999-396_en.pdf
- http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/docs/liability/com-95-617/com-95-617_en.pdf
- http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/liability/replies_en.htm